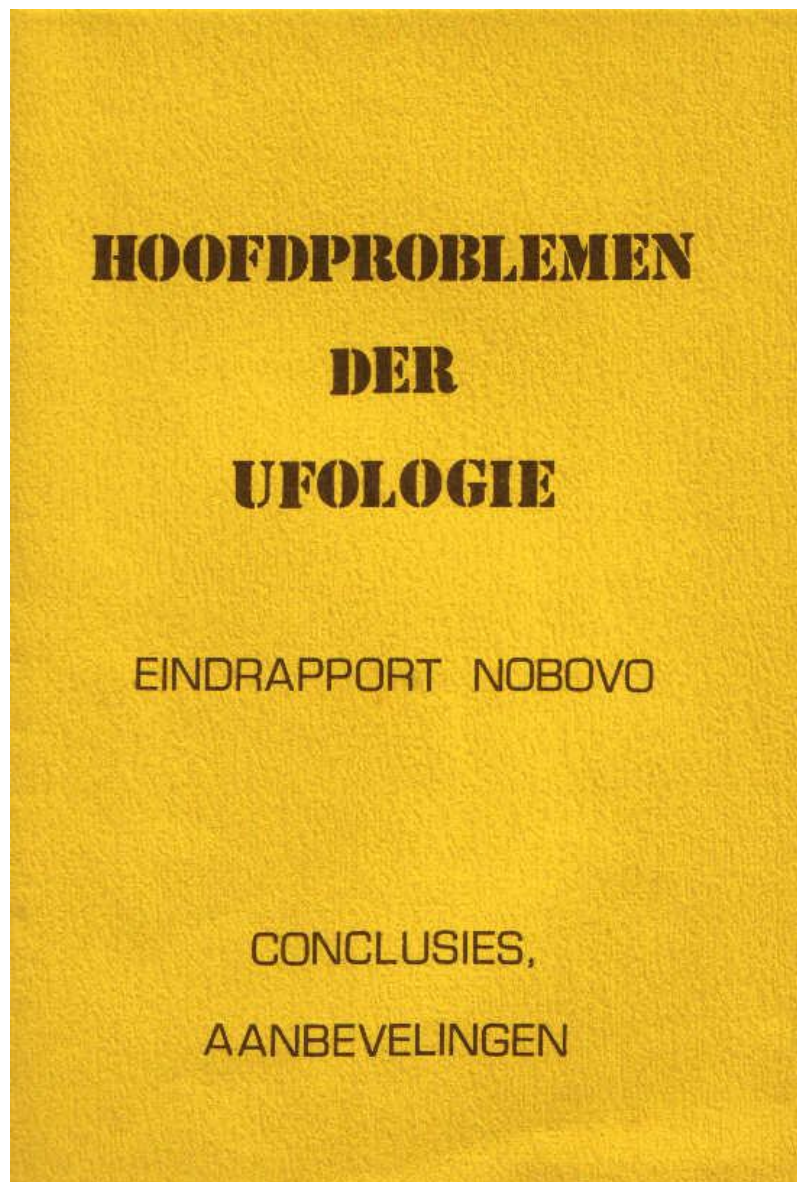

HOOFDPROBLEMEN DER UFOLOGIE
EINDRAPPORT NOBOVO
Conclusies, Aanbevelingen
1972

Voor betere leesbaarheid: op de taakbalk kunt u het document op bijvoorbeeld 200% zetten.

HOOFDPROBLEMEN DER UFOLOGIE

EINDRAPPORT NOBOVO

CONCLUSIES,
AANBEVELINGEN

Samenstellers: G.J. Kok en R. Friso

*Raakt is gemaakt
die Friso*

© 1972, NOBOVO, Drachten
Niets uit deze uitgave mag zonder schriftelijke toestemming
van de uitgever worden overgenomen.
(Adres: Handwerkerszijde 67, Drachten).

EINDRAPPORT VAN HET NEDERLANDS ONDERZOEK BUREAU VOOR
ONGEIDENTIFICEERDE VLIEGENDE OBJECTEN (NOBOVO), BEVAT-
TENDE SAMENVATTING DER VERSCHILLENDE UFOLOGISCHE PRO-
BLEMEN ALSMEDE DE EINDCONCLUSIES EN DE AANBEVELINGEN.

Nu het NOBOVO haar werkzaamheden beëindigt, heeft het Bestuur gemeend, haar bevindingen en meningen omtrent de verschillende binnen de Ufologie spelende problemen in een rapport samen te vatten. Wij menen als Bestuur, dat de hieronderstaande conclusies en aanbevelingen - welke voortvloeien uit het ruim 6 jaar geduurd hebbende onderzoek - een reëel beeld geven van de werkelijkheid, en hopen dat de lezers hieraan als zodanig ook deze waarde zullen kunnen hechten.

A. SAMENVATTING DER VERSCHILLENDE UFOLOGISCHE PROBLEMEN.

1. Definitie van "UFO".

Constaterend, dat er in talloze publicaties begripsverwarring optreedt, zodra men reeds alleen de term UFO gebruikt, geven we de volgende definitie van het UFO-verschijnsel: (UFO = Unidentified Flying Object).

"Een UFO is een in een rapport of verslag opgetekende verklaring van een door een of meer mensen, al dan niet m.b.v. technische middelen als radar en film, waargenomen verschijnsel of voorwerp, dat na diepgaand onderzoek definitief niet kon worden geïdentificeerd als zijnde veroorzaakt door bekende natuurlijke of kunstmatige verschijnselen of objecten, voor zover de huidige kennis op wetenschappelijk en technologisch gebied reikt."

Wij merken hierbij op, dat onder deze definitie dus NIET begrepen zijn, die verschijnselen die naar later uit onderzoek blijkt, tóch geïdentificeerd konden worden. Ter samenvatting zij opgemerkt, dat men aan een vreemd verschijnsel nooit de term "UFO" kan verbinden, zolang onderzoek niet definitief en wetenschappelijk-verantwoord heeft aangetoond dat een bepaald verschijnsel inderdaad niet-identificeerbaar is m.b.v. de huidige wetenschappelijke en technologische kennis.

2. Definitie van "vliegende schotel."

Constaterend, dat termen als "vliegende schotels", "UFO's", "vreemde voorwerpen" enzovoorts, naar willekeur worden gebruikt, menen wij te moeten opmerken, dat de term "vliegende schotel" niet thuishoort binnen het kader van de Ufologie. Immers: onder de term "vliegende schotel" wordt verstaan een kunstmatig ruimtevoertuig afkomstig van een andere planeet. Zodra het bekend is, dat een "ufo" een ruimtevaartuig van een andere planeet zou zijn, zou de term UFO niet meer van toepassing zijn, daar het waargenomen verschijnsel dan geïdentificeerd zou zijn (naar haar aard), en dus ook niet thuishoort binnen het kader van de Ufologie (per definitie, de studie van onbekende vliegende voorwerpen/verschijnselen in de lucht, UFO's).

Aan de hand van deze definities zal in dit verslag (a) de term UFO worden gebruikt wanneer daartoe aanleiding is, en (b) zal - i.v.m. de eindconclusies van dit verslag - de term "vliegende schotel" niet worden gebezigd.

3.1. Indeling van de Waarnemingen.

De gedane waarnemingen kunnen op de hieronder staande wijze worden ingedeeld. Aan de hand van dat schema zullen in de volgende, korte, paragrafen, deze verschillende soorten van waarnemingen worden bekeken en beoordeeld op grond van ons onderzoek.

I. Directe waarnemingen.

- Visueel (-evt. auditief)
- close-range (d.i. waarneming van dichtbij)
- landing zonder "contact"
- landing met "contact", d.i. "contactee"-verhalen als Adamski etc.
- Reis per buitenaards ruimteschip. (à la Adamski.)

II. Directe waarnemingen met technische hulpmiddelen.

- Waarneming m.b.v. verrekijker.
- Ufo, vastgelegd op foto of film etc.
- Verschuiven, waargenomen per radar, theodoliet etc.

III. Indirecte waarnemingen.

- Auditieve waarnemingen (alleen geluid)
- Afvalproducten als "engelenhaar", brokken metaal.
- Afdrukken in de grond (ringen, figuren etc.)

3.2. Directe waarnemingen: visueel (-auditief).

Daar vooral sinds 1947 de waarnemingen van vreemde verschijnselen de oorzaak van de studie en meningsvorming betr. het Ufo-probleem zijn, zal in de ze en de volgende paragrafen een waarde-oordeel gegeven worden m.b.t. de verschillende "soorten" van waarnemingen.

Allereerst de waarnemingen zonder technische hulpmiddelen, verricht door 1 of meer personen.

Het is bekend, dat sinds 1947 miljoenen mensen over de gehele wereld en ook in Nederland vreemde verschijnselen hebben gezien. Empirisch onderzoek heeft uitgemaakt dat minstens 90% van die verschijnselen zonder meer terug te brengen zijn op (a) natuurverschijnselen; (b) kunstmatige, bekende, voorwerpen; (c) reflecties van zoeklichten e.d. (d) ballonnen enzovoorts.

Het resterende gedeelte van de waarnemingen zonder technisch hulpmiddel als kijker, film of radar o.i.d., is in te delen in een viertal categorieën:

- Uitstekend gedocumenteerde rapporten.
- Goed gedocumenteerde rapporten.
- Twijfelachtige rapporten.
- Slecht gedocumenteerde rapporten.

4

Empirisch onderzoek heeft aangetoond, dat, naarmate het rapport beter gedocumenteerd is, er procentueel gezien, minder rapporten konden worden verklaard. Het is een onomstotelijk feit, dat de resterende (plm.) 10% tot op heden niet kon worden geïdentificeerd. Wij merken echter op, dat het VOLSTREKT REEEL is de verwachting te koesteren dat na onderzoek over 10 jaar zal blijken dat hiervan in ieder geval de helft geïdentificeerd blijkt te kunnen worden.

De dan overblijvende gevallen zijn van een speciale aard: zij - volgens de rapporten - geven de indruk kunstmatig te zijn *(uiterlijk), en bestuurd te worden (gedraging- tijdens de "vlucht"). Deze opmerking in een aantal rapporten wil echter - en dat wordt o.i. vaak over het hoofd gezien - niet zeggen, dat dat dan ook inderdaad zo is. In de paragraaf over de psychologische verklaring van het Ufo-verschijnsel, zal daarop nader worden ingegaan.

Hier wordt volstaan met de mededeling, dat er GEEN ENKEL BEWIJS voorhanden is in deze categorie van waarnemingen, welk zou aantonen, dat UFOs in één der populaire hypothesen voor verklaring van het verschijnsel zou passen. (Zie de paragraaf: "De Hypothesen").

Concluderend kan worden opgemerkt, dat men zich - wat deze categorie van waarnemingen betreft - vaak veel te veel heeft opgewonden om iets dat in feite slechts een zeer vaag omlind iets blijkt te zijn!

Wij besluiten de mededeling met de opmerking, dat onder de niet-verklaarde waarnemingen-zonder -technische-hulpmiddelen vooral waarnemingen ressorteren welke gedaan zijn door astronomen en meteorologen.

3.3. Close-range waarnemingen.

Herhaaldelijk wordt de aandacht gevestigd op de waarnemingen van dichtbij. Ook in Nederland is dat het geval. Men merkt in de genoemde (waaronder schijnbaar betrouwbare) rapporten op, dat men vooral uiterlijke kenmerken van het verschijnsel heeft kunnen waarnemen. Terloops zij meegedeeld, dat de Amerikaanse Luchtmacht op grond van deze categorie van waarnemingen, zelfs een 7-tal basistekeningen heeft gemaakt van de meest voorkomende "soorten UFOs".

De close-range waarnemingen zijn meestal door een of zeer weinig personen tegelijk gedaan. Een enkele keer zijn er soms tientallen mensen geweest die (kennelijk) hetzelfde voorwerp waarnamen, op omstreeks dezelfde tijd. Een conclusie t.o.v. de totale som van waarnemingen van UFOs kan zijn, dat deze categorie, procentueel gezien, in de minderheid is.

Een gedeelte van deze waarnemingen valt in ieder geval af, door (a) bedrog; (b) natuurlijke, of andere bekende verklaringen. (Wij wijzen erop, dat bedrog meer voorkomt, dan men doorgaans vermoedt: onze ervaringen hebben dit uitgemaakt.) Ook vergissing komt voor: Bij het NOBOVO kwam eens bijv. een melding binnen van een "groot oranje-rood ding dat in de lucht hangt". Het bleek de maan, gedeeltelijk schuilgaand achter wolken te zijn, die daardoor een vaal roze kleur gekregen had. Er zijn betrouwbare rapporten, dat staat vast. Het is echter symptomatisch

5

voor het hele probleem van de UFOs, dat er NOOIT iets definitief zeker is. In de paragraaf - handelend over de foto's en films - wordt daarop nader ingegaan. Conclusie: Het is géén bewijs voor welke hypothese ook, wanneer men deze categorie van waarnemingen als voorbeeld neemt. Men denke aan de waarnemingen van 1897 (in Amerika) van een "luchtschip": vele betrouwbare rapporten zijn in omloop, en toch komen er evenzovele rapporten waarin verklaard wordt dat er omstreeks die tijd heftig geëxperimenteerd wordt met nieuwe vliegtuigen (zie: "Mysteries Of The Skies, UFOs in Perspective" door Denault e.a.).

3.4. Landingsgevallen zonder "contact".

Dit type "waarnemingen" is vooral, sedert in 1954 in Frankrijk een groot aantal van dit soort werd gerapporteerd, bijzonder in zwang gekomen. Even vaak hebben bepaalde Ufologen dit type als een heilig bewijs vóór (vooral) de buitenaardse hypothese (ETH) gehanteerd. Zonder echter tot de kern door te dringen, want ook deze categorie is (a) grotendeels verklaarbaar door bedrog en anderszins en (b) verhoudingsgewijs zeer klein. Het wordt eentoonig - maar het moet gezegd en het zal ook verderop nog verklaard worden - ook dit type is niet hanteerbaar als bewijs.

3.5. Landingsgevallen met "contact".

We kunnen kort zijn. Om eerst de resultaten van het NOBOVO-onderzoek te vermelden dat in 1966 reeds een zeer uitgebreid onderzoek instelde naar de aard van deze "contactverhalen" als Adamski, Fry, Allingham, Martin etc. etc. Het NOBOVO kwam tot de conclusie, dat deze verhalen vrijwel immer (a) ontmaskerd konden worden als grofweg bedrog of (b) zo samenhangen van onduidelijkheden en tegenstrijdige opmerkingen, dat geen haar op ons hoofd eraan denkt hier ook maar één seconde aan vuil te maken: onzin.

Wij menen met klem te moeten protesteren tegen de vaak onverantwoordelijke praktijken van soms dubieuze "voorlichters" die tegen alle redelijkheid en tegen elke vorm van logisch nadenken en waarheidsliefde in, toch hier hun heil zoeken. Wij betreuren dat zeer, en hebben dat ook telkenmale laten uitkomen in ons blad. In een volgende paragraaf zal hierover nog het e.e.a. worden gemeld waar de literatuur ter sprake komt.

De rest van hen die uit innerlijke overtuiging en zij die niet op winstbejag uit zijn bij het doorgeven en aanvaarden van deze verhalen, menen wij te moeten meedelen, dat o.i. (we blijven bescheiden) deze categorie van "waarnemingen" ten enen male niet en nimmer zal kunnen dienen als bewijs of zelfs maar aanwijzing in welke richting dan ook wij betreuren het, dat in het verleden en nu nog, toch is en wordt gedaan.

3.6 Reis per buitenaards ruimteschip.

Hiervoor verwijzen we tevens weer naar paragraaf 3.5, want de problematiek

6

rond deze categorie van ruimtereizigers is nog een graadje erger dan in het vorige gedeelte genoemd. Ter ondersteuning van dergelijke verhalen (bijv. Adamski, die zegt op Saturnus te zijn geweest alwaar hij een conferentie heeft bijgewoond) wordt men vaak verwezen naar foto's en films die genomen zijn op de planeten die bezocht zijn. Zonder in het komische vlak te willen vallen, moeten we toch even melding maken van de reis die Buck Nelson (Amerika) heeft gemaakt naar resp. Mars, de Maan en Venus. Hij kwam terug met (a) een eigenhandig getekend dashboard van de vliegende schotel en (b) een foto van een Venus-hond, de koosnaam dragend van: Big Bo. Bij dergelijke verhalen kunnen wij met moeite ons lachen bedwingen, en menen te kunnen stellen, dat indien deze verhalen verteld en gepubliceerd moeten worden, zij niet mogen dienen ter verwijding van het gebied van de Ufologie (want die verhalen behoren niet tot de Ufologie!) doch slechts tot vermaak en recreatie na een dag hard werken. Overigens is het dan nog de vraag of het gehalte van dergelijke boekjes een positieve invloed zou uitoefenen op het brein dat zich hierin verdiept.....

4.1 Directe waarnemingen met technische hulpmiddelen.

Deze categorie is objectiever dan de hiervoor genoemde, visuele, waarnemingen. Immers: een waargenomen verschijnsel is hier (althans in bepaalde categorieën) vastgelegd op foto en film. Alvorens daartoe over te gaan, eerst de waarneming met

4.2. De verrekijker.

Deze categorie valt in principe geheel onder de soort welke genoemd werd in paragraaf 3.3. En als zodanig kan men aan deze waarnemingen om in genoemde paragraaf gemelde redenen niet als bewijs aanvaarden voor welke categorie dan ook.

4.3. Waarnemingen vastgelegd op foto en film.

In de loop der jaren zijn duizenden foto's van UFOs naar voren geschoven. Soms werden deze foto's zeer diepgaand onderzocht, doch vaak was met minder dan één oogopslag wel te zien dat het trucs waren. Wij beperken ons tot de betrouwbare gevallen, en noemen dan als voorbeeld (a) Een film genomen door de ATP-ploeg op 26 oktober 1971; (b) een foto gemaakt door Rex Heflin op 3 augustus 1965; (c) een foto gemaakt door Paul Trent op 11 mei 1950 in McMinville; (d) een dergelijke foto, gemaakt door een piloot boven Rouan, Frankrijk, in maart 1954. (e) een film gemaakt door Nick Mariana. (Gemaakt in Gr. Falls). Deze vijf gevallen worden ook door Condon in zijn "Scientific Study of Unidentified Flying Objects" (Condon-Rapport) genoemd, op geval a na.

Het staat als een paal boven water, dat deze foto's en films (a) betrouwbaar zijn; (b) dat er niet mee geknoeid is. Bovendien heeft het merendeel van de hierboven genoemde foto's en films meermalen een onderzoek ondergaan (Geval e. bijvoorbeeld behalve door de Amerikaanse Luchtmacht (die als verklaring zeemeuwen gaf), ook door Dr. Robert M.L. Baker; zie "Symposium on UFOs", blz. 177 e.v.).

7

Uit de onderzoeken naar deze gevallen is gebleken, dat de graad van authenticiteit hoog is, dat de waarnemers te goeder trouw zijn, en dat de waarnemingen zelf niet verklaard konden worden, althans niet met zekerheid; wij wijzen er op dat men door het geven van een "mogelijke oplossing", DE oplossing nog niet heeft gegeven! Vooral Geval c. wordt in het Condon-Rapport hoog aangeslagen, en er wordt gezegd, dat (a) het voorwerp tientallen meters in diater blijkt te zijn geweest; (b) zilverachtig van kleur was; (c) schotelvormig was; en (d) kennelijk kunstmatig van aard is geweest. De mogelijkheid van trucage sluit men weliswaar niet geheel uit, maar tussen de regels door is men ervan overtuigd hier inderdaad met iets abnormaals te doen te hebben. En zo is o.a. die foto elk onderzoek doorgekomen! Conclusie voor deze paragraaf: Er zijn onbekende voorwerpen, die niet verklaard konden worden MET DE HUIDIGE STAND VAN DE WETENSCHAP EN TECHNIEK, en die zijn vastgelegd op foto en film. Zonder daarmee een oordeel te geven over de HERKOMST van het voorwerp, moet worden vastgelegd, dat het feit, dat dat voorwerp er was, in genoemde hoedanigheid, onomstotelijk vaststaat. Dit heeft consequenties voor de eindconclusie (zie aldaar).

4.4. Waarnemingen m.b.v. radar etc.

Eenzelfde conclusie kan worden gegeven n.a.v. radar-waarnemingen. De Amerikaanse Luchtmacht heeft zelf een vrij groot aantal radar-rapporten gepubliceerd waarbij UFO's gezien werden. Het is echter duidelijk, dat de aard en de herkomst van de per radar waargenomen verschijnselen minder duidelijk nog is, dan dat het is wanneer een verschijnsel per film of foto is vastgelegd. Anders is het bij de zgn. radar-visuele waarnemingen waarvan de Luchtmacht in de V.S. ook een aantal heeft gepubliceerd. Verscheidene van dergelijke op radar waargenomen voorwerpen (en tevens door mensen visueel waargenomen), zijn door de Luchtmacht "ongeïdentificeerd" gelaten, daar onderzoek geen verklaring wettigde. Hoewel radar geen bewijs is van het bestaan van stoffelijke kunstmatige voorwerpen (ook een regenwolk kan radarecho's veroorzaken, doch dergelijke verschijnselen zijn voor radar-technici herkenbaar), dient men de radar-waarnemingen zeer zeker niet uit het oog te verliezen, doch zich eveneens te hoeden voor overwaardering.

5.1. Indirecte waarnemingen: Auditief.

Aleen voor de volledigheid maken we melding van de auditieve waarnemingen, omdat hier in feite niet sprake is van een "Ufo-waarneming" als zodanig, daar er alleen een "onverklaarbaar" geluid gehoord is. Soms meent men te kunnen vaststellen, dat bepaalde geluiden (voor het menselijk oor onhoorbaar) dieren hebben opgeschrikt en op de vlucht gejaagd. En men maakt dan meteen van de gelegenheid gebruik om de UFO's in beeld te brengen door te zeggen dat er "vast UFO's in de buurt waren" die die geluiden uitzonden. Het is duidelijk dat dit vooralsnog je reinste fantasie is.

8

5.2. Afvalprodukten en brokken metaal.

Een netelig probleem. Vele malen meldt men het neervallen van onverklaarbare substanties. In de jaren vijftig is er sprake geweest van vooral Engelenhaar, dat op plaatsen waar zich UFO's vertoonden (al dan niet door waarnemers gezien), neerviel. Deze substantie was wit, en verdamp- te (helaas!) snel. Men heeft eens getracht iets van die materie te vangen in een luchtdicht doosje, maar is daar niet in geslaagd. Vooral in Frankrijk speelde dat.

Het is jammer dat er nooit een concreet fysisch bewijs is achtergebleven, want wéér dient gezegd te worden dat het probleem van de Bijbelverschijnselen van UFO's zoals het genoemd wordt, uiterst vaag en (letterlijk en figuurlijk) zwevend is. Ook hieronder valt het probleem van de brokstukken van UFO's, waarvan (ook in de Nederlandse t.v.-uitzending "Zienswijze") vaak gezegd wordt dat ze afkomstig zijn van UFO's. Men herinnert dan aan het project van de Canadees Wilbert Smith, die een semi-officieel project leidde namens de Canadese Regering. Er wordt gezegd dat deze beste man honderden kilo's brokstukken heeft verzameld. Er werpen zich nu een aantal klemmende vragen op.

(a) Waarom wordt daarvan wel melding gemaakt in een aantal Ufologische boeken en NOOIT één keer in een officieel wetenschappelijk tijdschrift? Men kan dit niet afdoen met de opmerking dat het een geheim project was, want dat is onzin: Keyhoe schreef er al over toen het project in volle werking zou zijn. (b) Waarom is aan deze hele zaak nooit officiële aandacht besteed, en dus nooit publiekelijk naar voren gekomen? Wij maken ons sterk, dat het feit dat dit niet gebeurd is uitsluitend en alleen te danken is aan de omstandigheid dat het allemaal wel wat meeviel met dat project Magnet, zo als het genoemd werd. Bovendien: wie zal bewijzen dat de bedoelde honderden kilo's metaal afkomstig zijn van UFO's. En als dat zo zou zijn, wat dan nog? Men kan er geen hypothese mee verdedigen. En tóch gebeurt dat! Tevens vermelden we nog het immer levende sprookje van de neergestorte schotel op Spitsbergen in het begin van de jaren '50. Het moet nu zo langzamerhand eens duidelijk zijn dat verspreiding van die geruchten moet stoppen. In de eerste plaats zijn er géén bewijzen; ten tweede heeft de Noorse Regeging NOOIT een officiële verklaring daarontrent uitgegeven (ondanks het feit dat sommigen dat beweren), en ten derde is het verhaal een praktisch joke, voor het eerst gepubliceerd in een krant, het "Berliner Volksblatt". De 2 Noorse geleerden die de schotel zouden hebben "onderzocht", bestaan bovendien niet eens, naar is komen vast te staan....!

5.3. Afdrukken in de grond.

Deze categorie valt uiteen in twee gedeelten: (1) gevonden afdrukken zonder meer; (2) waargenomen UFO, die een afdruk in de grond achterlaat.

9

(Met categorie 1 bedoelen wij niet de archeologische vondsten à la Von Däniken, maar de welbekende indrukken in de grond, kennelijk afkomstig van enige tijd geleden daar gestaan hebbende "dingen", zoals platgedrukt gras-in-cirkelvorm, en ring-vormige verbrande gedeelten in een grasveld, o.i.d.). Categorie 1 dient te worden vergeleken met categorie 2, wil er aantoonbaar verband bestaan tussen UFO's en afdrukken die zonder meer gevonden zijn. Een vergelijking leert, dat de beide categorieën vrijwel overeenkomen. De vraag rest dus: zijn UFO's er de oorzaak van dat ze soms afdrukken achterlaten? De vraag is makkelijker te stellen dan te beantwoorden. Want alles draait om de betrouwbaarheid van de bedoelde rapporten. En dan blijkt er wel eens het e.e.a. loos te zijn: vergissingen zijn aan de orde van de dag (Geval-Lücke in O-Duitsland, achteraf bleek dat een heli-copter te zijn geweest) en bovendien is het niet moeilijk een praktisch joke op te zetten (zie naar voorbeelden in Amerika en Engeland).

Wij zijn echter bereid deze laatste categorie aandacht te schenken, zonder echter ons te verliezen in speculaties omtrent de herkomst van het voorwerp dat de indrukken maakte. In de paragrafen over de **hypothese** en de **psychologische verklaring** van waarnemingsrapporten, komt e.e.a. zijdelings aan de orde.

Wij wijzen e.e.a. echter niet volledig af (bedoeld wordt dus categorie 2), omdat ook de Amerikaanse Luchtmacht gevallen gepubliceerd heeft (aanwezig in het NOBOVO-archief), die ze zelf openlijk NIET-GEÏDENTIFICEERD heeft. (Als voorbeeld van categorie 1, zou men het Ring-onderzoek in Nederland kunnen aanvoeren, waaromtrent het NOBOVO destijds een rapport heeft samengesteld. De eindconclusie luidde, dat we NIETS met zekerheid weten, en zie daar het **symptoom** van de hele Ufologische wetenschap. Daarop wordt nog nader ingegaan.)

6. Buitenaards leven?

Doordat één der meest populaire hypothesen ter verklaring van het Ufo-probleem, sinds 1949 is, de buitenaardse herkomst van UFO's, dient hier in het kort aandacht te worden besteed aan het mogelijk voorkomen van intelligent leven in het heelal, buiten de aarde gerekend.

Wij menen dat wij kunnen instemmen met de voorzichtige schattingen der terzake kundige astronomen en ruimtedeskundigen, die opmerken dat er zeer veel planeten intelligent leven kan voorkomen. Let wel: bewezen is het niet; maar de mogelijkheid is zéér groot, evenals dat met de waarschijnlijkheid het geval is.

7. Algemeen beeld van het Ufo-probleem.

Nu dit jaar reeds gedurende 25 lange jaren het Ufo-probleem zich manifesteert, menen we in deze paragraaf enige beschouwingen te moeten geven over de

10

huidige stand van zaken en we zullen dit doen aan de hand van een aantal voorbeelden uit de praktijk. Allereerst dient dan opgemerkt te worden dat het Ufo-probleem in feite niet begint bij de waarneming van Kenneth Arnold in 1947, doch dat het probleem eigenlijk reeds veel langer speelt. In een aparte paragraaf komen we daarop terug. Voorts dient gemeld te worden, dat in de vijftigjarige tijd die achter ons liggen, er sprake is geweest van een verdeeldheid onder de Ufologische studiegroepen welke zich hoofdzakelijk heeft geconcentreerd rondom de meningsverschillen welke er bestonden en nog bestaan tussen de groepen betreffende de verhalen van Adamski etc. Enerzijds is dit positief, daar sindsdien duidelijk werd met welke organisatie men van doen had: was het vóór Adamski, dan zou een anti-groep er niet over denken om daarmee in contact te treden. Anderzijds is het te betreuren dat een figuur als Adamski (c.s.) zoveel negatieve invloed heeft gehad en nog heeft dat daardoor "de geesten gescheiden" werden.

Ten derde dient de constatering gemaakt te worden, dat er gedurende die 25 jaar geen ene zier is gebeurd: het werk der(meeste) Ufologische verenigingen concentreerde zich op (a) "onderzoek" van gerapporteerde waarnemingen, hetwelk in feite geen zin had, want het onderzoek was van bar slechte kwaliteit over het algemeen; (b) het uitgeven van tijdschriften waarvan in verslag gedaan werd van het onderzoek en de onderlinge twisten tussen Ufo-groepen breed werden uitgemeten; (c) het publiceren van boeken (grotendeels door Ufologen) waarvan er zeker vele NIETS hebben bijgedragen tot de duidelijkheid die zo zeer nodig was. Aan de andere kant is dat niet te verwonderen: zoals gezegd is het een wezenkenmerk van de Ufologie, dat alles zeer duister en vaag is en blijft (zie conclusies en aanbevelingen). Daaraan vast zit het feit, dat er in de "ontwikkeling" van het Ufo-vraagstuk géén vooruitgang is in die zin, dat er ook maar één stap vooruitgang gezeten heeft in het vinden van een afdoend antwoord.

En dát is de reden dat het Condon-Rapport een opmerking van deze strekking laat volgen door op te merken dat Onderzoek verspilling van tijd en geld is. Of we het daarmee eens zijn zal in een andere paragraaf besproken worden.

Samenvattend kan gezegd worden, het beeld dat we van het Ufo-probleem hebben, is een statisch beeld. De oorzaken daarvan worden in de Conclusie en Aanbevelingen gegeven.

8. Algemene Situatie in Nederland.

Hetzelfde statische algemene beeld geldt in dezelfde mate voor Nederland. In het bijzonder de houding van de Wetenschap ten opzichte van UFO's is van dien aard, dat serieuze aandacht zeer zelden voor gekomen is. Eenzelfde houding van de overheid is op te merken. En begrijpelijk. Ondanks verschil-

11

lende pogingen in op zich goed gedocumenteerde brieven aan de Overheid, is het niet gelukt positieve medewerking te verkrijgen, omdat over het algemeen een houding t.o.v. de UFO's bestaat die ligt in de sfeer van "Marsmannetjes" etc. Wanneer men namelijk met wetenschapsmensen spreekt over UFO's merkt men dat 9 van de 10 geen andere reacties kunnen produceren dan: "Aan Marsmannetjes geloof ik niet!" waarmee dan verder de discussie gesloten is. En deze houding komt voort uit twee feiten: (a) gebrek aan objectieve voorlichting; (b) een teveel aan voorlichting betreffende facetten die in werkelijkheid met het Ufo-probleem niets uitstaande hebben, zoals Adamski etc. Deze constatering heeft gevolgen voor de Conclusies en Aanbevelingen. Het werk van de in Nederland gevestigde Ufologische groepen ging grotendeels langs elkander heen, gedeeltelijk te wijten aan onwil van bepaalde zijden.

Soms is het zelfs zó gegaan, dat een bepaalde waarneming door de ene vereniging wordt geïdentificeerd als een bekend iets, terwijl een andere vereniging er meteen een "UFO" (of soms een "buitenaards ruimteschip"!) van maakt, zoals dat gebeurde in het Geval-Den Haag, waarvoor het NOBOVO de identificatie "Ballon-met-Sinterklaas-Aan-Boord kon verstrekken, terwijl een andere vereniging daar tegen in ging door te zeggen dat het wel degelijk een 'Ufo' was geweest....! Wanneer men de tegenpartij dan m.b.v. bewijzen tracht te overtuigen dat het inderdaad geïdentificeerd kon worden, dan sluit men aan de andere kant van de lijn de ogen....

9.1. Indeling en beoordeling der literatuur.

Onder A volgt een algemeen-oriënterende indeling van de bestaande literatuur in de o.i. 5 belangrijkste hoofdgroepen. Er zijn tussen de groepen overgangen aanwezig, vertegenwoordigd door een beperkt aantal werken. Achter elke hoofdgroep plaatsen wij enkele namen die daarin thuishoren. Onder B. volgt een meer gespecificeerde indeling naar de in de boeken behandelde onderwerpen.

A. Algemene Indeling.

- Rapporten van officiële Onderzoek-commissies e.d. (Condon-Rapport, Bluebook-Rapporten, Hearing-verslagen e.d.).
- Boeken door terzake kundige wetenschapsmensen (Ruppelt, Hynek, Jung, Vallée, MacDonald, Saunders).
- Wetenschappelijk-verantwoorde literatuur door Ufologen (Keyhoe, Hall, Denault, Weverbergh, Michel).
- Dubieuze literatuur (Otto Binder, von Däniken, Kolosimo, Keel, H.T. Wilkins).
- Onbetrouwbare literatuur (Adamski, Allingham, Genovese, Joachim Pahl, Williamson).

12

B. Gespecificeerde Indeling naar behandelde onderwerpen.

- Algemeen-oriënterende literatuur (hierin wordt gewoonlijk een chronologisch overzicht gegeven van de Ufo-historie vanaf 1947, eventueel ook met inbegrip van de waarnemingen in de Oudheid). Voorbeelden daarvan zijn: Chronologisch Ufo-Rapport, UFOs for the Millions, Is Something Up There?, etc. (Deze boeken kunnen ook een bepaalde periode (bijvoorbeeld de jaren 1950-1957) bespreken, maar daarbij zal altijd een algemeen oriënterend gedeelte aanwezig zijn, waarin ook de verschillende hypothesen, Ufologische organisaties etc. besproken worden).
- Algemeen-gespecialiseerde literatuur (hierin wordt naast een 'introduction' in het Ufo-vraagstuk, in de vorm als onder (a) genoemd, ook een bepaald onderwerp uit de Ufologie wegens het bijzondere belang daarvan - naar inzicht der auteur - expres nadrukkelijk belicht en beoordeeld, (dan wel aan de hand van de gegevens een bepaalde theorie naar voren gebracht en verdedigd of beoordeeld dan wel bestreden. Voorbeelden: The World of the Flying Saucers; UFOs, Operatie Paard van Troje; Mysteries in The Skies; etc.).
- Gespecialiseerde literatuur. Hierin wordt - evt. naast een zeer beknopte inleiding, - doch vaak is die inleiding in het Ufo-probleem niet eens aanwezig - een bepaalde theorie, een bepaald denkbeeld of een of ander duidelijk omliggend onderwerp naar voren gehaald, besproken, weergegeven, verdedigd of anderszins onder de aandacht gebracht. (Voorbeelden: Waren de Goden Kosmonauten; Flying Saucers and the Straight-Line Mystery; De Man van Mars; UFOs, Yes! etc.).

Deze laatste categorie: "Gespecialiseerde literatuur" is onder te verdelen in de volgende onderwerpen:

- Kontakverhalen (Voorbeelden: Adamski, Allingham, Genovese, etc.).
- Historische Ufologie (Voorbeelden: Paul Thomas' boek: Flying Saucers Through the Ages; W.Raymond Drake's boek: Spacemen in The Ancient East); deze boeken beoordelen het Ufo-probleem vooral mee vanuit historisch gezichtspunt: "in oude boeken en kronieken komen meldingen van vreemde verschijnselen voor, dus het Ufo-verschijnsel is niet nieuw."
- Archeologische Ufologie (Voorbeelden: Von Däniken: Terug naar de Sterren, en Waren de Goden Kosmonauten?, etc.) Deze categorie meent dat uit vooral archeologische vondsten (en secundair ook andere historische bronnen) af te leiden valt (of niet af te leiden valt) dat de aarde bezocht is door wezens van andere planeten, in de oudheid.
- Theoretische Ufologie (Voorbeelden: Aimé Michel: "Flying Saucers

13

and the Straight Line Mystery"; Ivan T. Sanderson: "Uninvited Visitors"; etc.) Deze categorie schrijvers meent een theorie - tot dan nauwelijks of niet besproken - te hebben ontdekt ter verklaring van de Ufologische feiten, dan wel theorieën die betrekking hebben op evt. wetmatigheden binnen de Ufologie. Voor de **Orthotenie** (Rechte-Lijnen-theorie van Michel) is bijvoorbeeld al de term: Ufologische Orthotenie in gebruik, en er bestaat over die theorie al vrij veel literatuur, zowel in boeken als in tijdschriften.

- Selenologische Ufologie. (Een vrij kleine categorie literatuur als het boek: The Expanding Case for UFO door M.K. Jessup). Deze categorie meent op de Maan verschijnselen te kunnen aanwijzen die er op duiden dat daar activiteit van UFO's aanwezig is.
- Voorts een aantal werken die de Ufologie vanuit een bepaald gezichtspunt trachten te verklaren (te identificeren), zoals het boek van Jung: "A Modern Myth of Things, seen in the skies", die de UFO's op psychologische wijze tracht te verklaren; voorts Menzel's boeken: "The World of Flying Saucers" en "Flying Saucers", die de UFO's langs natuurlijke weg (etc.) tracht te identificeren.
- Tenslotte de literatuur gewijd aan (bijv.) het Luchtmacht-onderzoek (men denke aan het boek van Ruppelt, etc.), of gewijd aan één periode uit de Ufologie ("Ufo's - Top Secret! " Door Mort Young houdt zich vooral met 1965-1966 bezig), of zelfs literatuur uitsluitend handelend over 1 of een groep van waarnemingen (The Interrupted Journey; Incident At Exeter, etc.)

9.2. Beoordeling van de Literatuur.

Zodra men zich binnen de Ufologie gaat verliezen in hypothetiseren, is de grond gelegd voor een schaatspartij op glad ijs. Wanneer men de door de jaren heen gepubliceerde boeken aandachtig doorneemt en beoordeelt, komt men tot de jammerlijke conclusie, dat veel van de hypothesen op weinig tot geen enkel fundament rusten. En ondanks dat feit, is het toch zo dat plotse-ling hele verenigingen van 'ufologen' zich aanhanger van deze of gene theorie verklaart, zich daarmee brandmerkend tot dubieus: een wezenskenmerk is en dat zal zo blijven tenzij aan bepaalde nog te noemen voorwaarden wordt voldaan - van de ufologie, dat het hele probleem zelf duidelijk afgetekend is, doch de oplossing duister is en misschien zal blijven. Ondanks dit negatieve punt is het verheugend te zien dat enkele logisch nadenkende en nuchtere Ufologen van naam (Michel, Vallée, Hynek) toch het gladdere ijs op gegaan zijn, en tot op heden nog niet onderuit gegleden zijn. Toen Michel zijn Orthotenische theorie (rechte-lijnen theorie) publiceerde in zijn opzienbarende foliant: "Flying Saucers and The Straight Line Mystery", is er terstond

14

onder wetenschapsmensen van naam als Dr. Menzel en Dr. Vallée (en vele anderen) een discussie ontstaan omtrent de juistheid van de Orthotenie. En ondanks het feit dat er bepaalde onduidelijkheden zijn, is Michel op een verantwoorde wijze te werk gegaan toen hij (als eerste) Systematiek trachtte te onderkennen binnen het Ufo-vraagstuk.

Maar andere boeken zagen voorbij aan de feiten en concludeerden op grond van oncontroleerbare gegevens maar wat in het wilde weg.

Toch zijn er andere zeer waardevolle bijdragen geleverd op het gebied van de Ufologische literatuur, en we noemen de werken van de grote overleden Ufoloog Prof. dr. James E. MacDonald; het recente nieuwe boek van Prof. Hynek (die verslag doet van zijn werkzaamheden bij de Luchtmacht in een werk getiteld: "The UFO-Experience"), van Drevén schreef een drietal waardevolle nuchtere analyses; Keyhoe wist van wanten in zijn belangrijke boeken, terwijl last but not least o.a. ook Hall en Denault zeer verantwoord werk hebben geleverd met hun (respectieve) "Ufo-Evidence" en "Mysteries in the Skies".

Ook mag niet vergeten worden het werk van John Fuller, Prof. Saunders, en in het bijzonder Prof. Condon en zijn medewerkers; voorts J. Weverbergh, Prof. Jung, Jerome Stanton en een aantal anderen, onder wie Prof. Menzel. De hierboven genoemde namen zijn enkele van de internationale schrijvers (over het algemeen) die een bijzondere bijdrage tot de ontwikkeling van het denken binnen de Ufologie hebben geleverd. En hier blijkt, dat er dus toch een zekere ontwikkeling aanwezig is, wanneer we de Ufologie onderverdelen in:

- het gebied van het waarnemings-onderzoek
- het gebied van het richting-gevend denken.

Dan blijkt dat in waarnemingsonderzoek de afgelopen vijftientig jaar geen vooruitgang geboekt is, ten aanzien van een VERKLARING VAN HET UFO VERSCHIJNSEL.

Het spreekt vanzelf dat de waarnemingen gebruikt werden bij het ontwikkelen van theorieën als de Orthotenie, maar dat valt onder punt (b), immers: dat is richting-gevend denken: er worden theorieën ontwikkeld die de toets der kritiek kunnen doorstaan, er worden conclusies (zij het niet naar de aard van de UFO's) getrokken, die een mogelijke weg naar een ontwikkeling van het hele probleem openen.) En als zodanig is er in punt b van een ontwikkeling sprake.

Deze regels hierboven zijn van ingrijpende invloed op de conclusies welke wij aan het eind van dit rapport zullen trekken.

Ter samenvatting kan men zeggen, dat er een teveel aan literatuur is: wanneer men bedenkt dat de Bibliografie welke het Amerikaanse Congres heeft uitgegeven, dan is het duidelijk dat mogelijk het grootste deel waardeloos is: talloze boeken en boekjes zijn gepubliceerd over contacten met wezens van

15

andere planeten (Venus heeft altijd de voorkeur gehad), er zijn boekjes gepubliceerd die louter copieën waren van reeds bestaande boeken, die op hun beurt weer gedupliceerd leken te zijn van andere reeds bestaande werken.

Wij bepleiten hier een beperking op dit gebied. Immers door die vele bomen ziet men het bos niet meer, en het bos is met minder bomen óók al vrijwel ondoordringbaar, zodat beperking van het "boekjesschrijven" geboden is!

10. De Orthotenische Ufologie.

Vanwege het feit dat de theorie der Orthotenie (van Dr. Aimé Michel) de eerste wetenschappelijke analyse van het feitenmateriaal was, die een weg wilde vinden naar een systematiek binnen de ufologie, volgt hier (na een korte uitleg van de term en de bedoeling der theorie) een beoordeling daarvan.

Voor een zeer uitvoerige en interessante inleiding in deze theorie wordt men verwezen naar "Flying Saucers and the Straight Line Mystery" door Dr. Aimé Michel. Orthotenie is de naam die Dr. Michel gaf aan de door hem ontdekte rechte-lijnen theorie: orthotenie komt van: "ortotenis" (hetgeen betekent: in een rechte lijn liggend), en hetwelk doelt op de veronderstelling waarvan deze theorie uitgaat, n.l. dat Ufo-waarnemingen zich afspelen langs denkbeeldige rechte lijnen, die over verschillende landstreken in de wereld liggen. Waar twee lijnen elkaar kruisen - zo ontdekte Michel empirisch - wordt ook regelmatig gemeld, dat de UFO van richting verandert: namelijk "overstapt" van de ene op de andere lijn. Later werd deze theorie aangevuld door de veronderstelling dat de rechte lijnen in feite cirkels zijn, die om de gehele aarde lopen. Op die cirkels bleken concentraties van Ufo-waarnemingen te liggen ("flaps"). De lijnen werden door Michel ingedeeld in (a) vaste lijnen (die altijd "gebruikt" worden door UFOs) en die hij ook wel: kanalen noemde; en (b) tijdelijke lijnen, lijnen die geconstrueerd konden worden uit de binnengekomen meldingen op één dag. Een (belangrijke) vaste lijn (kanaal) bevindt zich volgens Michel van Bayonne naar Vichy (vandaar de afkorting: BAVIC), terwijl men die lijn naar beide kanten kan verlengen, tot een zich om de aarde sluitende cirkel. Michel neemt verscheidene kaarten in zijn verhandeling op.

De theorie zegt nu, dat deze zeer kunstmatig aandoende "routes" erop moeten wijzen dat er "bestuurde" UFO's bestaan, die van de lijnen gebruik maken.

Dat was in het kort een uiteenzetting van de Orthotenie: voor de volledigheid moet men het boek van Michel wel lezen!

Moelijkheden in deze theorie liggen op de volgende vlakken: (a) Wanneer die lijnen inderdaad observatie-routes zouden zijn van die "bestuurde UFO's"

dan moet men - wil men bepaalde lijnen ontdekken - er zeker van zijn dat de waarnemingen die men gebruikt om de theorie (en dus de lijnen) te rechtvaardigen, inderdaad ONVERKLAARBAAR zijn. Want zodra er een aantal niet-herkende meteorieten o.i.d. tussen zit, wordt elk zoeken naar systematiek vertroebeld en dus waardeloos. (b) Wanneer er drie plaatsen zijn waar UFOs zijn gezien, en men wil trachten tussen die plaatsen een lijn te trekken (lettend op de vliegrichting van de waargenomen UFOs, en na het uiterlijk van de verschillende verschijnselen te hebben vergeleken!) waarlangs kennelijk die ene UFO is gegaan - gezien op verschillende plaatsen - dan zijn er soms meerdere mogelijkheden om lijnen te trekken (vergelijk tekening 1 en 2.) Indien men de lijnen in zowel tekening 1 als 2 zou door-trekken, zou men twee geheel verschillende orthotenische "routes" krijgen.

Dit kan (fig. 1)

Maar dit ook .... (fig 2)

(c) Prof. Menzel noemde nog een aantal aanvullende bezwaren, op grond waarvan de theorie verder uitgebouwd werd. Wanneer we de Orthotenie zoals die momenteel "functioneert", bekijken dan dienen we (a) ervoor te zorgen dat we deze theorie zeer serieus nemen; (b) er niet vanuit te gaan dat die "bestuurde UFO's" buitenaardse ruimteschepen zijn, want er zijn verschillende andere mogelijkheden; (c) de kritiek op deze theorie zeer nauwgezet te bestuderen. Op grond daarvan komen we tot de overtuiging, dat deze eerste poging om systematiek in de Ufologische waarnemingen te verkrijgen, in ieder geval deels gelukt is. Aan de andere kant dienen we grote reserve in acht te nemen, omdat de Orthotenische theorie alleen dan bewezen kan worden wanneer onderzoek voortgezet wordt.

De Orthotenische theorie heeft dus niet bewezen dat er systematiek in de Ufo-waarnemingen aanwezig is, doch deze eerste poging is een stoot geweest in de richting van waarnemings-onderzoek met de computer (Vallée), en bovendien is het mogelijk dat de theorie - indien aan de voorwaarden genoemd onder "Conclusies en Aanbevelingen" wordt voldaan - perspectieven opent voor de toekomstige onderzoeken.

Tot slot een opmerking over de vele amateuristische "orthotenische onderzoekjes" die door enthousiastelingen zijn verricht. Het is zinloos om te experimenteren met de Orthotenie zonder dat men aan o.a. de volgende voor-

waarden voldaan heeft: (a) alle waarnemingen die er FEITELIJK gedaan zijn, moeten ook gerapporteerd zijn; behalve bij grote aantallen gemelde waarnemingen, omdat dan de kans dat er een misrekening plaatsvindt, geringer wordt; (b) alle gebruikte waarnemingen om een lijn of kanaal te construeren dienen zonder enige uitzondering en zonder twijfel ONGEIDENTIFICEERD te zijn. Anders wordt het beeld vertroebeld en het onderzoek dus waardeloos. (c) men moet niet bij voorbaat uitgaan van een bepaalde verklaringwijze voor de UFOs. Dit beïnvloedt het precisiewerk dat bij de orthotenie te pas komt, ongunstig ....!

11. Het Luchtmacht- en het Condon-Onderzoek.

Voortvloeiend uit het Luchtmachtonderzoek naar UFOs in V.S., werd in 1966 het "Condon-Onderzoek" ingesteld. We gaan het hier niet uitgebreid hebben over deze twee vormen van Onderzoek, doch bepalen ons ertoe een aantal conclusies te trekken uit de gebeurtenissen welke vanaf 1947 (de instelling van het Luchtmacht-onderzoek) tot en met 1969 (beëindiging van zowel het Luchtmacht- alsook het Condon-Onderzoek) plaatsvonden:

1. Er is geen bewijs voor de zo vaak geponeerde stelling, dat de Amerikaanse Luchtmacht het Ufo-probleem door stelselmatige zwijgplicht-oplegging, verdonkere-manen van Ufo-gegevens, het de mond snoeren van vooraanstaande Ufologen, trachtte te bagatelliseren.
2. Er is wel bewijs voor het feit, dat uit veiligheidsoverwegingen de Luchtmacht haar personeel verbodt te spreken over UFOs op straffe van 10.000 dollar boete dan wel maximaal 10 jaar gevangenisstraf (de Luchtmacht-order waar dat in staat vermeld, is in het NOBOVO-Archief aanwezig) dus niet om "de waarheid over Ufo's" te verbergen.
3. Er is geen bewijs voor de stelling, dat de Luchtmacht de "waarheid over UFOs" altijd al geweten heeft en sindsdien de "waarheid over UFOs" verborgen tracht te houden. Hoewel het een feit is, dat de Amerikaanse Luchtmacht in 1948 een geheim "Estimate of the Situation" (intern) geschreven heeft over het Ufo-probleem, waar in vermeld stond, dat UFOs waarschijnlijk buitenaardse ruimtevoertuigen zijn, en inderdaad sinds 1952 de Amerikaanse Luchtmacht vrijwel constant negatieve verklaringen t.o.v. de buitenaardse herkomst van UFOs publiceerde, kan men dit toch bezwaarlijk uitleggen als een bewijs.
4. Daarnaast moet snel, en ten gunste van de Amerikaanse Luchtmacht, worden opgemerkt, dat (vooral onder leiding van Kapitein Edward Ruppelt) zij veel goed en belangrijk werk heeft verricht door een groot aantal rapporten te schrijven die later (zij het niet door de luchtmacht zelf) zijn gepubliceerd voor het grote publiek. Wij noemen het door NICAP uitgegeven rapport: "U.S.A.F.-Project Bluebook Special Reports 1 -12 (1951 - 1953)", waarin ontzettend veel materiaal (belangrijk materiaal) voor het grijpen ligt.

1960 een boek over UFOs: "Flying Saucers: A Modern Myth Of Things Seen In The Skies". Over dromen had Jung als mening, dat zij een taal in beelden zijn, waarvan de zin slechts door duiding (Traumdeutung) gekend kan worden. In zijn boek vermeldde hij dan ook een aantal dromen over UFOs, en interpreteerde die. Daarbij houdt hij rekening met het feit dat naar zijn mening iedere droominhoud voor verschillende uitleg vatbaar is, en de individualiteit van de dromer bepaalt welke uitleg voor hem geldt.

In zijn boek verklaart Jung de UFOs als ontsproten aan het collectief-onbewuste, in alle mensen aangeboren instinctieve opvattingen- en reactievormen op bepaalde situaties, tot stand komen buiten het bewust zijn. (Archetypen!).

Jung komt tot de conclusie dat UFOs psychologisch verklaarbaar zijn, DOCH dat - gezien het feit dat er betrouwbare rapporten voorhanden zijn - zij fysisch niet verklaard kunnen worden.

Dr. J.A.M. Meerloo besteedde er aandacht aan, door o.a. het volgende te verklaren: "Als men de mensen in massa naar het wit van de lucht laat staren beginnen ze makkelijker de optische illusies te bemerken waar ze zich tevoren niet zo bewust van waren. Maar de veranderde en verdraaide aandacht wordt nog versterkt door de suggestieve kracht van de man die zegt: "Kijk, daar in de lucht!"

Bovendien speelt volgens hem een persoonlijke zoeken naar het magische wonder een rol, en ook niet uit te vlakken is de verdraaiing door ons geheugen. Ook angst is een factor van belang, merkt Meerloo op, omdat "zij al onze waarnemingsfuncties verandert". Op de oppervlakkige wijze waarop Meerloo het UFO-probleem zelf bestudeerd heeft, is veel kritiek geweest. Toch moet men met de opmerkingen van allen die op HUN gebied hierover iets kunnen zeggen, rekening houden, uiteraard critiserend waar nodig, en zich hoedend voor directe totale acceptatie van elke willekeurige uitspraak!

Het zou dan ook aan te bevelen zijn dat niet alleen natuurkundigen, astronomen en meteorologen zich met het onderzoek belasten, doch ook psychologen zich met het probleem dienen bezig te houden, allen in onderlinge samenwerking uiteraard.

15. De Hypothesen.

Alvorens onze Eindconclusies en Aanbevelingen samen te vatten, zo beknopt mogelijk iets over de verschillende gangbare hypothesen ter verklaring van het Ufo-probleem. De meest gangbare hypothese is de ETH (Extra-Terrestrial Hypothesis, de buitenaardse theorie). Voorts zijn er talrijke mensen die het probleem zien als manifestaties van natuurlijke oorzaken: meteorieten, de planeet Venus, de Novembervuurballen etc. etc. Bovendien zijn er de kunstmatige voorwerpen als ballonnen, satellieten, raketten,

maakte duidelijk dat er héél wat aan het Condon-Onderzoek heeft geschort, en het is o.i. juist dat het niet correct is te zeggen dat het Condon-Onderzoek het laatste woord was. Dat is het namelijk beslist niet: ze hebben géén oplossing voor het probleem kunnen geven, integendeel!

8. De conclusies van het Condon-Onderzoek staan of vallen gedeeltelijk door het hierboven in punt 7 behandelde. In onze Conclusies en Aanbevelingen komen we er zijdelings op terug.

9. Tot slot merken we op, dat we evengoed bezwaar hebben tegen de zelfs onder sommige Nederlandse Ufologen gehoorde opmerking, "dat het Condon-Onderzoek (c.q. het Condon-Rapport) niet belangrijk is, het moest er toch van komen". Deze uitspraak duidt o.j. op een ongerechtvaardigde negering van het werk van Condon c.s.

12. Algemene Publieke houding t.o.v. UFOs.

Hoewel het voor de verklaring van het Ufo-verschijnsel van zeer weinig waarde is om te weten hoe het publiek over UFOs denkt, willen we toch een aantal punten uit de houding van het brede publiek t.o.v. UFOs belichten, omdat daar een aantal zaken zijn die daarom vragen.

Allereerst heeft het grote publiek een volmaakt-verkeerde voorstelling van wat het Ufo-probleem nu eigenlijk is.

Wanneer velen over UFOs horen praten (als men overigens die term kent...) begint vrijwel iedereen direct over Marsmannetjes te praten, niet wetende dat de Marsmannetjes er nu juist geen ene zier mee te maken hebben....!

Wij constateren de oorzaak van dit misverstand als in het leven geroepen zijnde door het werk van Adamski en zijn navolgers en imitators. Het zou de lachlust slechts opwekken indien wij hier een bloemlezing zouden geven van enkele pikante verhalen die men in dit verband heeft gelanceerd, reden waarom wij daar in dit kader maar vanaf zien.

Geconstateerd moet worden dat het werk van bepaalde organisaties en dus personen die zich in dienst stelden van het verbreiden van Adamski's kosmische boodschap-van-redding, een bijzonder ongunstige, soms zelfs désastreuze werking heeft gehad voor de image van het probleem. Daarom heeft het NOBOVO zich tijdens haar werkzaamheden daartegen dan ook zeer heftig in soms felle bewoordingen verzet, terwijl in de conclusies een aanbeveling hetzelfde wordt gedaan.

Wat door Adamski-aanhangers grondig vernield werd (nl. een nuchtere belangstelling voor het Ufo-vraagstuk, zonder direct tegen de klippen op Adamski's vrede-brengende boodschap te verorberen) moest nadien door de tegenhangers weer goedge maakt worden: en daar lag het grote probleem: want vaak kon het niet eens meer: of men was Adamski-fan geworden (en had zich per definitie afgesloten van de nuchtere feiten), of men was voor

de rest bereid hartelijk te lachen omtrent alles wat met het onderwerp te maken had.

Het is dan ook verheugend, dat de laatste jaren - nu vooral sinds 1969 de Adamski groepen een weinig stiller zijn geworden - de belangstelling, gebaseerd op nuchterheid en realiteitsbesef, is gaan toenemen; wij merken dit aan de correspondentie, en de lezingen die wij hielden.

Voor een ander gevaar geldt ook een waarschuwing: voor velen is het zo vanzelfsprekend dat UFOs óf niet bestaan, óf buitenaardse ruimteschepen zijn, dat zodoende zij voor geen nenkel alternatief meer open staan, en dus telkens op doodlopend spoor komen te staan, daar de Ufologie naar het lijkt, de onduidelijkheid zelf is, en zich niet bij voorbaat leent voor interpretatie op de wijze als hierboven aangegeven. In de paragraaf over de hypothesen komen we daarop terug.

Hoewel weinig verschil tussen de benaderingswijze van de pers en het publiek te bemerken is, kan toch opgemerkt worden dat in bepaalde persmedia uitschieters voorkomen: sommige hoofdartikelen duiden daar op: soms weet men bij het beoordelen van de situatie niet waar men het eigenlijk over heeft; en anderzijds zijn er bepaalde kranten die uitmunten in objectiviteit.

Wat de wetenschap betreft: daarover is reeds gesproken in een vorige paragraaf.

13. Waarnemingen van UFOs in de Oudheid?

De recente Nederlandse literatuurexploratie op het gebied van de Historische- en Archeologische Ufologie, wettigen de gedachte dat er te véél gewicht wordt gehecht aan waarnemingen uit de Oudheid. En wel omdat (a) vele van de bronnen niet te controleren zijn; (b) de denkwijze van de mens in de Oudheid geheel verschilt van die van ons, waardoor ook interpretaties zijn verschoven, en waarom het niet zonder meer juist is, uit "verschijnselen aan de hemel" in de Oudheid vérstrekkende conclusies te trekken. Let wel: wij ontkennen de mogelijke waarde niet, maar wij bepleiten een gróte voorzichtigheid op dit gebied! Een dubbele voorzichtigheid!

14. Psychologische verklaring van UFOs?

In deze korte paragraaf aandacht voor de mening van Prof. dr. Carl Gustav Jung, de inmiddels overleden Zwitserse psycholoog, stichter van de Analytische Psychologie. Jung werkte jaren lang onder primitieve volkstemmen en besteedde aandacht en studie aan de primitieve psyche met haar wereld van mythen en sagen.

Daaruit is het verklaarbaar, dat hij in contact kwam met mythen en sagen die vertellen van (meestal ovale) voorwerpen in de lucht, en van dergelijke zaken die in de Historische Ufologie nogal eens naar voren komen. Jung schreef in

en waaruit soms interessante conclusies te trekken zijn. Zo blijkt daaruit, dat de Luchtmacht zelfs in 1952 al weinig waardering had voor het werk van Dr. Menzel, die alle UFOs tracht te verklaren door reflecties, hallucinaties, natuurlijke verschijnselen, etc. Dit is dáárom zo opzienbarend, daar de Luchtmacht zélf ook de verklaring in die richting zocht, maar kennelijk Menzel's verklaar-drift tóch te overdreven en te gezocht vond! Dit pleit voor de kennelijke objectiviteit zeker in de beginperiode van het Luchtmacht-onderzoek. Een ander belangrijk Luchtmacht-boek is: "F.S.-Bluebook Special Rep. 14".

5. Opgemerkt dient te worden, dat na 1960 de Luchtmacht er met de pet naar gooide: Hoewel Hynek (als adviseur sinds 1948 tot 1969 in Ufo-aangelegenheden; bij de Luchtmacht werkzaam) in 1965 en 1966 de beruchte UFOs van Michigan als moerasgas verklaarde (Hynek zei later tot deze verklaringen te zijn gedwongen), is het onderzoek van weinig belang geweest na 1960. Misschien meldt Hynek in zijn nieuwe boek nog belangrijke zaken omtrent de periode na 1960.

6. Het Condon-Onderzoek heeft bloot gestaan aan ontzettend veel kritiek. Dit officiële Regeringsonderzoek naar de herkomst van UFOs heeft ons echter bovendien veel waardevol materiaal nagelaten, o.a. in de vorm van het "Condon-Rapport", of, officieel, de "Scientific Study Of Unidentified Flying Objects", gestencild 1500 pagina's verdeeld over drie delen; gedrukt in pocket-editie bij Bantam, ruim 1000 pagina's en later in hard-cover (linnen) gebonden bij Dutton (V.S.) en Vision Press Ltd. (Engeland), ook ruim 1000 pagina's. Belangrijk materiaal in de vorm van Uitvoerige verslagen van waarnemingsrapporten en het onderzoek; foto-analyses; tal van documenten die nog niet eerder gepubliceerd waren; en bovendien is het Condon-Onderzoek er de oorzaak van dat de grootste Ufologische bibliografie ooit gemaakt, verschenen is o.l.v. Lynn Catow, waarin ruim 1600 belangrijke bescheiden betreffende Ufologie zijn opgenomen en geannoteerd. Dit boek tellt ruim 400 blz. Bovendien publiceerden andere geleerden commentaren op het Condon-Rapport, zoals Prof. dr. Saunders die een uitvoerige "inside-story" van het Condon-Onderzoek publiceert met zijn "UFOs, Yes: Where the Condon-Committee Went Wrong".

Ook John Fuller klon in zijn pen en zette uitspraken van Condon tegenover uitspraken van MacDonald, Hynek en andere geleerden, gedaan tijdens het bekende Symposium over UFOs voor het Amerikaanse Congres in 1968. Al deze (en nog andere) documenten zijn ter inzage (niet ter leen) in het Archief van het NOBOVO.

7. De kritiek op het Condon-Onderzoek (vooral van de kant van Prof. MacDonald en Prof. Hynek, alsmede van Prof. Saunders en zelfs de belangrijke wetenschappelijke organisatie AIAA) is niet mild. Deze kritiek

ver verwijderde vliegtuigen etc. Anderen menen (zij zijn zéér schaars!) dat het bestuurde vliegtuigen van de neo-nazi's zijn (!); anderen zijn tot de conclusie gekomen dat het tijdsmachines uit de toekomst zijn (....), terwijl wéér anderen zien in de UFOs geheime wapens van één of andere grote mogendheid; terwijl er ook mensen zijn die de parallele-wereld-theorie aanhangen. En zo kunnen we gerust nog een folio-vel doorgaan, maar we stoppen er jilings mee, want we bevinden ons op een terrein waar mystiek en feit zich verbinden tot een vreemd soort hutsput, waaraan we kunnen toevoegen dat vele theoretici er tijdens de "wording", "creatie", van "hun" theorieje niet meer aan denken die theorie aan de feiten te toetsen. Neen, iedereen pikt nét dátgene wat in zijn (smalle en dikwijls ook nog doodlopende) straatje te pas komt. En ziedaar, een opperste warboel! Zeldzaam zijn zij, die niet gekozen hebben voor een bepaalde verklaring.

En tóch blijkt dát het meest verantwoorde te lijken, daarom op grond van de bekende feiten géén der gerapporteerde hypothesen kan staven of afdoende verdedigen. Dr. Mac. Donald heeft eens gezegd: "De meest logische hypothese is dat UFOs van buitenaardse herkomst zijn." Ook hij gaf daarmee te kennen dat op grond van het huidige feitenmateriaal niet BEWEERD kan worden; niet AANGETOOND kan worden dat deze of gene theorie juist is. En als conclusie kan gelden, dat als eenzelfde "ontwikkeling" van het denken binnen de Ufologie zich doorzet, dan zijn de vooruitzichten pessimistisch: dan is het mogelijk dat wij over 300 jaar nóg bezig zijn met precies hetzelfde waar we nú al mee "opgescheept" zitten. Daarbij dient niet vergeten te worden dat het ONDERZOEK VAN WAARNEMINGEN nooit en te nimmer doel in zichzelf mag worden! Immers: men onderzoekt waarnemingen OM DAAR-MEE IETS TE KUNNEN DOEN. Men tracht werkelijke UFOs te scheiden van verschijnselen die wél verklaard kunnen worden, OM DAARNA - zo hoort het althans - EEN THEORIE OP TE ZETTEN of te toetsen of te verdedigen. Wat tegenwoordig gebeurt is - we zeiden het al - van weinig nut: want na een "onderzoek" (dat soms qua-kwaliteit veel te wensen overlaat) gaat men veelal hetzelfde weggetje dat zovelen voordien al platgetreden hebben, met als resultaat dat er net zo min als eerder het geval was, ook nú geen enkel concreet gegeven op tafel komt. Dat misschien van die diepgang die noodzakelijk is - het veel intensiever denken naar logische alternatieve verklaringen, verklaringen waaraan mogelijk nog nooit iemand anders gedacht heeft, omdat .... men telkens gevangen zat in de wensdroom der E.T.H. - dat missen van die diepgang wordt de Ufologie fataal; we blijven rondoboberen in de zee van waarnemingen, en OVERAL staan vuurtorens, maar het zijn géén gróte lichten.....

B. EINDCONCLUSIE EN AANBEVELINGEN.

Na een betrekkelijk groot aantal jaren van intensief speurwerk menen wij tot een aantal conclusies te zijn gekomen die we hieronder laten volgen, samen met een aantal aanbevelingen, welke verwezenlijkt dienen te worden - onzes inziens - willen we uit de huidige impasse geraken.

Allereerst dient dan gesteld te worden, dat het als een betonpaal boven water staat, dat er duizenden betrouwbare en in de zin van de eerder gegeven definitie, onverklaarde UFO's zijn gerapporteerd. Dit feit te verdoezelen heeft geen enkele zin, en is bovendien irriël. Daarnaast is nog het volgende op te merken:

1. Alle verenigingen die zonder elkaar erin te betrekken, en oppervlakkig, bezig zijn met het onderzoeken van Ufo-waarnemingen, zijn bezig water naar de zee te dragen. Zij kunnen er evengoed mee stoppen; ze helpen er niemand mee; zij kunnen hun energie op nader te noemen wijzen beter besteden.
2. Wil er ooit iets positiefs kunnen gebeuren dat een ontwikkeling inhoudt naar het vinden van een oplossing, dan dient er aan de volgende voorwaarden te worden voldaan.

- a. Er dient een INTERNATIONAAL onderzoek te komen, ingesteld of in ieder geval gesteund door Overheid en Wetenschap, ter verklaring van het UFO-verschijnsel.

- b. De Wetenschappelijke medewerkers van een dergelijk team zouden moeten afkomstig zijn uit verschillende richtingen: zowel natuurkundigen, meteorologen, astronomen, psychologen, desgewenst futurologen etc., die samen en in onderling overleg de feiten onderzoeken, rangschikken, interpreteren, en die bestaande hypothesen toetsen aan de praktijk, en deze - zo zij onaanvaardbaar zijn - onmiddellijk verworpen.

Gebeurt dit onderzoek niet INTERNATIONAAL dan heeft het geen enkele zin om met waarnemingsonderzoek te blijven voortgaan. Het NOBOVO heeft dan ook - toen zij in 1970 tot deze conclusie kwam - langzamerhand elke vorm van ONDERZOEK laten varen.

3. De verenigingen die nu bestaan, hebben een taak - niet op onderzoekgebied doch op het gebied van de VOORLICHTING.

Die voorlichting dient onpartijdig te zijn, d.w.z. zij dient zich niet bij voorbaat verknochtheid voelen aan een bepaalde hypothese, omdat duidelijk gebleken is, dat geen enkele hypothese bevredigt.

Hieruit volgt (uiteraard, maar we zeggen het voor de volledigheid nog even) dat groepen die uitgaan van een bepaalde hypothese (en zeker die groepen die zich zonder een spoor van reëel bewijs aanhangen verklaren van mensen als Adamski !!) geen bestaansrecht hebben, wanneer men kijkt naar het doel: het opgang brengen van een verdere ontwikkeling in het denken binnen de Ufologie.

4. Die voorlichting - waarmee een aantal groepen zich gedurende enige jaren uitsluitend heeft beziggehouden - werd bemoeilijkt en soms teniet gedaan door lieden die fantastische beweringen verspreidden (Adamski c.s.) en derhalve het Ufoprobleem ook voor de outsiders belachelijk maakten. Zo is het bijv. verbazingwekkend wat een trucfilm als die van Adamski kan aanrichten: velen zijn geneigd zelfs dát soort van invloedlozing zonder meer te absorberen.

5. Er is dus HOEGENAAMD GEEN ENKEL AFDOEND BEWIJS voor het bestaan van buitenaardse ruimtevoertuigen of welke andere verklaring men ook aan de UFO's wil toedichten; let wel: óók pogingen om het Ufo-verschijnsel af te doen als louter psychologische projecties of natuurlijke (bekende) verschijnselen, zijn gedoemd dood te lopen.

6. Belangrijk en interessant zou zijn, wanneer Ufologen - zoals ook al is opgemerkt in een aantal paragrafen van dit rapport - naast hun voorlichtende taak, zouden gaan zoeken naar een evt. systematiek binnen het verschijnsel van de UFO's. Eerder werd zoiets gedaan door Dr. Michel en Dr. Vallée. Aan welke voorwaarden zo'n onderzoek zou moeten voldoen is reeds in een vorige paragraaf opgemerkt.

7. Sinds 1947 - toen het Ufo-probleem eigenlijk zijn intrede deed - is er in de FEITELIJKE toestand, d.w.z. in het nader komen tot een oplossing, geen verandering gekomen. En dit zal de komende tijd zo blijven indien er niet op eerder genoemde wijze wordt begonnen met internationaal onderzoek.

8. Literatuur is er veel. O.i. zou alleen dan literatuur moeten worden gepubliceerd wanneer er iets nieuws, of iets werkelijk belangrijks is gepresteerd of tot stand gekomen, dan wel indien er dringende behoefte bestaat aan objectieve voorlichtende literatuur. De grote stroom boeken van de laatste tijd staat in geen enkele verhouding tot wat er nodig was, resp. wat er aan belangrijks is voorgevallen.

Als voorbeeld diene, dat het boek van Hynek (juist verschenen) een wezenlijke bijdrage vormt tot de literatuur, omdat de man voor het eerst belangrijke zaken aan het licht brengt die men voordien niet wist.

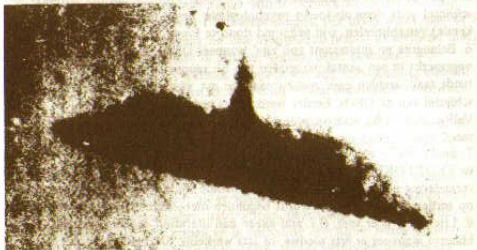
Tallose andere boeken houden zich echter bezig met het vruchteloos opsommen van Ufo-waarnemingen, die soms niet eens "UFO's" zijn.

9. Er moet serieus rekening mee worden gehouden dat UFO's in werkelijkheid (nu nog onbekende) natuurlijke verschijnselen zouden kunnen zijn.

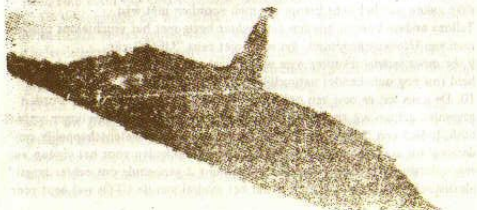
10. De kans dat er ooit een oplossing voor het Ufo-verschijnsel zal worden gevonden achten wij zonder de onder punt 2 genoemde aanbevelingen vrijwel nihil. Indien een INTERNATIONAAL interdisciplinair wetenschappelijk onderzoek tot stand zou komen, zouden de mogelijkheden voor het vinden van een oplossing toenemen. Daar het onder punt 2 genoemde ons echter nogal idealistisch voorkomt, vrezen we, dat het raadsel van de UFO's wel eens zéér

lang in de sluiers van de aan het probleem kennelijk inherente onduidelijkheid gehuld zou kunnen blijven....

Nederlands Onderzoek Bureau
voor
Ongeïdentificeerde Vliegende Objecten
Drachten
Nederland.

De bovenste foto werd boven de Amerikaanse plaats MacMinville genomen op een dag in mei 1950, en het Condon-Rapport verklaarde de foto als authentiek. De onderste - eveneens authentieke - foto werd gemaakt door een piloot boven de Franse plaats Rouen in 1954. Men lette op de gelijkenis tussen de beide foto's.

James E. McDonald, 51, a scientific voice in the wilderness on controversial issues ranging from UFO to SST, was found dead in a desert area north of Tucson yesterday.

McDonald, of 3401 E. 3rd St., was a senior physicist specializing in clouds at the University of Arizona's Institute of Atmospheric Physics.

His death was apparently a suicide, according to sheriff's deputies. An autopsy was performed, but no report was immediately available.

Sheriff Waldon V. Burr said a note and a .33 revolver were found beside the body. There was a bullet wound in the head.

McDonald was blinded when he shot himself in the head on April 9, according to police reports, but only last week he began going to his office several hours a day.

McDonald came to the UA in 1954 after serving as a research physicist at the University of Chicago. His doctorate was from Iowa State.

UA President Richard A. Harvill said that McDonald was an "exceptionally able teacher" and "well-known throughout the United States as a brilliant scholar."

Louis J. Battan, associate director of the Institute of Atmospheric Physics, said that during the past 10 years McDonald made many important contributions to the advancement of cloud physics and weather modification research.

McDonald was bluntly outspoken in his opposition to the Air Force's so-called "Condon Report," in which most UFO sightings were linked to satellites, balloons, clouds, birds and other explainable objects. The report was named for Dr. Edward U. Condon, who conducted the study for the Air Force.

After the Condon Report was issued in 1969, McDonald embarked on a speaking crusade against it.

He said the Condon Report was not a high-caliber scientific study.

McDonald's criticism of the report and the Air Force explanations of the UFO's was based on several years' study in which he concluded that UFO's were real - and probably extraterrestrial - surveillance craft.

Dr. McDonald †

LITERATUURLIJST

De nu volgende boeken waren op 1 juli 1972 aanwezig in het Nobovo-Archief. Volgorde naar catalogisering in Nobovo-Archief.

1. "Are The Invaders Coming?" door Steven Tyler, 154 blz., Tower Books, 185 Madison Ave., New York, N.Y. 10016.(1968).
2. "Bei Gott kein Ding Unmöglich" door Annette di Rocca, 34 blz., Verlag Siegfried Hacker, Gröbenzell, bei München.(1965).
3. "The U.F.O.-Report" door Irving A. Greenfield, 144 blz., Lencar Books, adres zie 1. (1967).
4. "Flying Saucers Here and Now!" door Frank Edwards, 163 blz., Bantam Books, 271 Madison Ave., New York, N.Y.10016.(1967).
5. "Ufo's? Yes! Where the Condon-Committee Went Wrong" door Dr. David R.Saunders en Roger Harkins, Signet Books, P.O. Box 2310, Grand Central Station, New York, N.Y. 10017, (1968).
6. "Ufo's Over The Americas" door Jim en Coral Lorenzen, Signet Books, adres zie 5, 256 blz. (1968).
7. "Flying Saucers: The Startling Evidence of The Invasion From Outer Space", (The Great F.S.-Hoax), door Coral E.Lorenzen, 256 blz., Signet Books, zie 5, (1962).
8. "Flying Saucers: Hoax or Reality?" door L. Jerome Stanton, 157 blz., Belmont Books, 1116 First Avenue, N.Y., N.Y., 10021, (1966).
9. "Flying Saucer Occupants" door Coral en Jim Lorenzen, 215 blz., Signet Books, adres zie 5, (1967).
10. "Incident at Exeter" door John G. Fuller, 221 blz., Berkeley Books, 200 Madison Ave., New York, N.Y., 10016, (1966).
11. "The Flying Saucer Reader" door Jay David, 252 blz., Signet Books, adres zie 5, (1967).
12. "Strangers From The Skies" door Brad Steiger, 158 blz., Award Books, 800 Second Ave., New York, N.Y.10017,(1966)
13. "Flying Saucers in Fact and Fiction", Hans Stefan Stantesson, 224 blz., Lencar Books, adres zie 3. (1968).
14. "The Scientific Study of Unidentified Flying Objects" (Condon-Report), door Prof.dr. Edward Uhlér Condon e.a., 1021 blz. Bantam Books, adres zie: 4. (1969).
15. "Flying Saucers Are Hostile" door Brad Steiger en Joan Whrittenour, 160 blz. Award Books, adres zie: 12 (1967).
16. "Flying Saucers From Outer Space" door Major Donald E. Keyhoe, 266 blz. Arrow Books, Hutchinson, London, 1953.
17. "Vliegende Schotels" door L. Kouwelder, 18 blz., A.O.-Reeks, Westeinde 13-15, Amsterdam-C. (1954).
18. "Flying Saucers: A Modern Myth of Things Seen in the Skies" door Prof.dr.Carl Gustav Jung, 184 blz., Routledge and Kegan Paul, London. (1959).
19. "Ufo's, Atomkriften und Unzure Zukunft" door dr. Wilhelm Martin, 64 blz. Turmverlag, Bietigheim, Württemberg, B.R.D.,(1955).
20. "Pour et Contre Les Soucoupes Volantes" door Aimé Michel en Georges Lehr, 150 blz., Bergier-Lévraut, Nancy, Frankrijk,(1969).
21. "I Rode A Flying Saucer" door George W. van Tassel, 61 blz. New Age Publ.Comp.,1542 Glendale Blvd., Los Angeles 26 Calif., (1962).
22. "Dick Millers Kontakte Mit Sternmenschan" door Dick Miller, 121 blz., Vanita Verlag, Wiesbaden-Schierstein, B.R.D.,(1963).
23. "Planetenmenschan besuchen Unsere Erde" door Karl L. Veit, 224 blz. Adres: zie 22. (1961).
24. "Flying Saucers And The Three Men" door Albert K. Bender, 194 blz., Neville Spearman, London, 112 Whitfield Street.(1963).

25. "Niet van deze Aarde" door Victor Herbert Speer, Nr. 1 van de Uitgeverij Karl Schönenberger, Heiden, Zwitserland, 64 blz. (1958 ?).
26. "Umweltzende Ereignisse" door Ludovicus (Karl L. Veit), 8 blz., Adres: zie 22, (1963 ?).
27. "Vliegende Schotels - Een Ernstige Ziek?" door Frank Edwards, 193 blz., Uitgeverij H.J.Paris, Amsterdam, (1966).
28. "De Man van Mars" door Cadric Allingham, 145 blz., Uitgeverij W.P. van Stockum, Den Haag,(1956).
29. "Ufo - Top Secret!" door Morton Young, 156 blz., Essendes Books, 630 Fifth Ave., New York, N.Y., 10020, (1967).
30. "Flying Saucers And The Straight Line Mystery" door Dr. Aimé Michel, 285 blz., Criterion Books, New York. (1958).
31. "Flying Saucers: Physical and Spritual Aspects" door Dr. Georg Unger, 43 blz., New Knowledge Books, 18 Elisabeth Crescent, East Grinstead, Sussex, England. (1958).
32. "The Report on Unidentified Flying Objects" door Capt.Edward J. Ruppelt, 243 blz., Doubleday & Company Inc., Garden City, New York, N.Y. U.S.A. (1956).
33. "Report from Europa" door Capt.H.C. Petersen, 191 blz., Uitg.SUFOI, Rønnedale 8, Sunds, Jylland, Danmark. (1960 ?)
34. "Ufo-Bilidhefte" door Frank Pedersen, SufoI, Uitg.SUFOI, Adres zie 33. 39 blz. (1966).
35. "The Saucers Speak" door George Hunt Williamson, 160 blz., Adres: zie 24. (1963).
36. "Flying Saucers Through The Ages" door Paul Thomas (is Paul Meraki), 192 blz., Adres zie 24. (1962).
37. "Road In The Sky" door George Hunt Williamson, 248 bladz. Adres: zie 24. (1959).
38. "The Sky People" door Brinley Le Poer Trench, 224 blz., Adres: zie 24. (1968). (x).
39. "The Flying Saucer Story" door Brinley Le Poer Trench, 208 bladzijden, Adres: zie 24. (1966).
40. "The Warmistner Mystery" door Arthur Shuttlewood, 207 bladzijden, Adres: zie 24. (1967).
41. "The Scorton Mystery" door Eileen Buckles, 303 bladzijden, Adres: zie nr. 24 (1967).
42. "Spacemen in the Ancient East" door W. Raymond Drake, 240 blz., Adres: zie nr. 24. (1968).
43. "Ufo'er, det Største Videnskabelige Problem I vor Tid?" door Prof.dr. James E. Mc.Donald, 64 blz., Uitg.: Ufo-Nyts Forlag, Svendborg, Denmark. (1967), vertaling van nr. 63.
44. "Challenge To Science" door Dr. Jacques Vallée, 268 blz., Adres: zie nr. 24. (1966).
45. "Anatomy of A Phenomenon" door Dr. Jacques Vallée, 210 blz., Adres: nr. 24, (1965).
46. "De Vliegende Schotels zijn Geland" door Desmond Leslie en George Adamski, 232 blz., Uitg. W.P.van Stockum en Zn. Den Haag (1964).
47. "Symposium an Unidentified Flying Objects, Hearings before the Committee on Science and Astronautics, U.S. House of Representatives", door o.a. Prof. Dr. J.A. Hynes, Prof.dr. James E.Mc.Donald, Prof.dr.Carl A.Sagan, e.a., 248 blz., Superintendent of Documents, U.S.-Congress, Library (1968).
48. "Vliegende Schotels In Actie" door Harold T.Wilkins, 256 bladzijden, Uitg: Servire Dan Haag, (1956?).
49. "Raadselen van Ruimte en Tijd" door Dr.H.Wilkins, 214 blz., met een 12 blz.tellend hoofdstuk over Ufo's, Servire, Den Haag, (1955)?

50. "Ufo-Sightings and Commentary, U.S.A.F.", door de Amerikaanse Luchtmacht, Uitg. U.S.A.F., Washington, D.C.,U.S.A.,(1968), 44 blz.
51. "The Library of Congress Legislative Reference Service: Facts About UFO's", door Robert L. Cherrand en William F.Brown, 60 blz. U.S.A.F., Washington, D.C., U.S.A., (1966, 5 mei).
52. "Interplanetairen" door Mr. C. S. Sanders, M.D., Sc.D., uitg. Idem, Moreelsestraat 8 hs., Amsterdam, 10 blz. (1968 ?).
53. "Astronaves Sobre La Tierra" door Eduardo Bueita, Ediciones Oromi, Barcelona, 28 blz. (1955).
54. "The Flying Saucer Menace" door Brad Steiger, Award Books, Adres: zie nr. 12. (1967).
55. "Flying Saucers: An Analysis Of The A.F. Project Bluebook Special Report nr.14", door Dr. Leon Davidson, 100 blz., Ramsey Wallace Corp., Ramsey, N.J., (1966).
56. "Analyse der Ufologia" door G.J. Kok, uitg. "Ned.Onderz.Bureau v. Ongeïdentificeerde Vliegende Objecten", Moleneind Z.z. 69, Drachten (uitverkocht), 47 blz. (1969).
57. "Dossier Ufo" (deel 1) door Waldo van Draven, uitg. "N.O.B.O.V.O." Moleneind Z.z. 69, Drachten (uitverkocht), 46 blz. (1969).
58. "Chronologisch Ufo-Rapport", door G.J. Kok, uitg. "NOBOVO", Moleneind z.z. 69, Drachten (uitverkocht), 50 blz. (1969).
59. "U.F.O.- Ongeende Bezoeker" door G.J. Kok, uitg. "NOBOVO", Moleneind z.z.69, Drachten (uitverkocht), 47 blz. (1968).
60. "Raadselen Rond de Ufo" door G.J. Kok, uitg. "NOBOVO" Moleneind z.z. 69, Drachten (uitverkocht), 37 blz. (1968).
61. "Het Mysterie van de Vliegende Schotels" door G.J. Kok, uitg. "NOBOVO", Moleneind z.z. 69, Drachten (uitverkocht), 40 blz. (1968).
62. "Vliegende Schotels op Bezoek" door Edger Simons, Jr. uitg.: Idem, Maasfortbaan 187, Lier, België, (uitverkocht), 40 blz. (1963 ?).
63. "Ufo's: The Greatest Scientific Problem of Our Times?" door Prof.dr. James E. Mc.Donald, (en andere geschreven) Ufo-Institute, Pittsburgh, 45 blz., (1968) zie ook nr. 43.
64. "Ufo's - A new Look", door NICAP, uitg. idem, 1730 Rhode Island Ave., N.W., Suite 801, Washington, D.C., 20036, U.S.A., 46 blz. (1969).
65. "U.S.A.F.-Projects Grudge and Bluebook Reports 1 - 12" door NICAP, 245 blz., uitg. NICAP, Adres zie nr. 64. (1968).
66. "The Ufo-Evidence" door Richard H. Hall, 184 blz., uitg.: adres zie nr. 64. (1964).
67. "Inside The Spaceships" door George Adamski, 87 blz., Adres: Otterlostraat 25, Den Haag, (uitverkocht), (1967 ?)
68. "How we Made The Scandinavian Ufo-Investigation" door Capt. H.C. Petersen, SufoI, Adres zie 33 (1960).
69. "Disclosure of the Motive Power System of the Flying Saucers" door Hans Lauritzen, 24 blz., uitg. Hans Lauritzen, Denmark. 1966.
70. "Dokumentarbericht des 7. Internationalen Weltkongress der Ufo-Forscher in Mainz 1967" door Karl L. Veit, 248 blz., uitg. Venta Verlag, adres zie: nr. 22 (1968).
71. "Flying Saucer Report: Ufo's, Unidentified, Undeniable" door Roger H. Stanway en Anthony R. Pace, 86 blz., Newchapel Observatory, Newchapel, Stoke-on-Trent, Staffs., England, (1968).
72. "Das Buch über Adamski" door Gray Barker, 180 blz., Venta-Verlag, adres zie nr. 22. (1967).

73. "The Flying Saucer Conspiracy" door Major Donald Edward Keyhoe, 248 blz., Hutchinson, London, England.(1957).
74. "The Expanding Case For UFO" door M.K.Jessup, 240 blz. adres: Arco Publication, Ltd., 10 Fitzroy Street, England. (1957).
75. "Flying Saucers and Common Sense" door Waverney Girvan, 160 blz. Adres: Frederik Miller Ltd., London,England, (1955).
76. "Waran Goden Kosmonauten?" door Erich von Däniken, 224 blz., N.Kluwer N.V. Deventer, (1969).
77. "UFO's Boven Nederland" door W. Hearings, 22 blz., Uitg.:NOBOVO, Moleneind Z.z.69 Drachten (uitverkocht), (1969).
78. "Ufo - The Whole Story" door Coral en Jim Lorenzen, 301 blz., Signet Books, adres, zie nr. 5, (1969).
79. "The Coming of The Spaceships" door Gavin Gibbons, 188 blz., Adres zie nr. 24 (1966).
80. "Beyond Condon....." door o.a. Charles Bowen en John A. Keel, uitg. "Flying Saucer Review", 21 Cecil Court, Charing Cross Road, London, W.C.-2, England, 72 blz.,(1969).
81. "The Humanoids", door o.a. Charles Bowen en Aimé Michel, 72 blz., adres zie nr. 80; (1967).
82. "UFO-Perceptients", door o.a. Charles Bowen en Dr. R. Leo Sprinkle, Adres: zie nr. 80, 44blz.(1969).
83. "My Contact With Flying Saucers" door Dino Krasson, 205 blz. adres zie nr. 24, (1959)
84. "Other Tongues - Other Flesh" door George Hunt Williamson, 448 blz., Adres: zie nr.24. (1965).
85. "Ufo's for the Millions", door Howard V.Chambers, 158 blz., adres: Bell Publishing Company, New York, USA., (1967).
86. "Buitenaardse Beschaving", door Stefan Denardse (schuilnaam), 216 blz., Adres: zie nr.76. (1969).
87. "Uninvited Visitors" door Ivan T. Sanderson, 245 blz., Adres: zie nr.24, (1966).
88. "The Book Of The Damned" door Charles Fort, 287 blz., Ace Books, 1120 Ave. of The Americas, New York, N.Y., 10036. (1919).
89. "Bezoekers uit het Wereldruim" door Eugen H. Drake, 51 blz., adres: Mevr. Husana Berg, Bloemendaal; (1970)
90. "Mein Ausserirdischer Freund" door Dr. Frank E. Stranges, 46 blz., Adres zie nr. 22. (1960).
91. "Press Conference, U.S.A.F. concerning Ufo's" door USAF, heruitgegeven door Dr. Leon Davidson; 39 blz., uitg.: zie nr.55.(1952).
92. "Ufo's and Related Subjects: An Annotated Bibliography" door Lynn E. Catoe, 412 blz. Adres zie nr. 47 (1969).
93. "Meine Fernseh-, Radio- und Direktkontakte mit Ausserirdischen" door Bob Renaud, 160 blz., Adres: zie nr. 22 (1964).
94. "Meine Reise zum Mars zum Mond und Zur Venus" door Buck Nelson, 92 blz., Adres: zie nr. 22 (1964).
95. "Zij kwamen van andere Planeten." door Peter Kolosimo, 240 blz., Hollandia N.V. Baarn. (1970).
96. "Flying Saucer Invasion", door Brad Steiger en Joan Whrittenour, 156 blz., Award Books, adres zie nr.12.(1969).
97. "The Interrupted Journey" door John G. Fuller, 302 blz., Dial Press, New York, (1966).
98. "Mysteries of The Skies" door Gordon Lore en Harold Danault, 237 blz., Adres: Prentice Hall, Inc., Englewood Cliffs, N.J., U.S.A., (1968).
99. "Is Another World Watching?" door Gerald Heard, 182 blz., Bantam Books, adres zie nr. 4. (1951).

100. "Terug naar de sterren", door Erich von Däniken, 200 blz., Adres zie nr. 76. (1970)
101. "The Bibles And the Flying Saucers" door Dr. Barry H. Downing, 221 blz., J.B. Lippincott Company, New York, (1968)
102. "Dossier Ufo" (deel 2), door Waldo van Drevén, 47 blz., uitg.: "NOBOVO", Molensind z.z.69 Drachten. (Uitverkocht), (1970).
103. "Aliens in The Skies" door John G. Fuller, 221 blz., Berkely Books, Adres zie nr.10 (1969).
104. "Onbekend Verleden" door Robert Charoux, 188 blz., Adres: zie nr. 76. (1970).
105. "Ufo's in Oost en West", deel 1: Vliegende Schotels, een nieuwe visie, 268 blz., Adres: nr. 76. Door Julien Weerburgh en Ton Hobana; (1971).
106. "Book Of Saucer News" door James W. Moseley, 118 blz. Saucerian Publications, Clarksburg, W.Va. U.S.A. (1967).
107. "Erforschunge Ausserirdischer Welttraumschiffe" door Karl L. Veit, 95 blz., Adres: zie nr. 22 (1963).
108. "Warnings From Flying Friends", door Arthur Shuttlewood, 266 blz., Adres: zie nr. 24. (1968) fruit
109. "Ich bin Auf Dem Mars Gewesen", door Narciso Genovesi, 160 blz., Adres: zie nr. 22. (1964).
110. "The Official Guide To UFOs", door de Redacteurs van "Science and Mechanics", 199 blz., Adres: An Ace Star Book, 1120 Ave. of the Americas, New York, N.Y.10036. (1968). Men sta er acht op dat de inhoud van dit boek in 1967 tevens is verschenen in 3 nummers van "Science and Mechanics".
111. "Hebben zij Gelijk?" door Pieter Coll, 243 blz., uitg. Kluwer, zie nr. 76 (1971).
112. "Pers an Ufo" door Co Patist, 44 blz., uitg. de heer Patist, (1971).
113. "Dossier Ufo deel 3", door Waldo van Drevén, 82 blz., uitg. N.O.B.O.V.O.; (uitverkocht): 1971.
114. "Is Something Up There?" door Dale White, 106 blz., uitg. Doubleday, voor Adres zie: nummer 32 (1968).
115. "Geleerden over Van Dijkzen" door Ernst von Kluon, 283 blz. uitgave Kluwer, zie nr. 76. (1971)
116. "Schaduw op de Sterren" door Peter Kolosimo, 301 blz., uitgave Hollandia, Baarn, adres zie nr.95 (1971).
117. "UFOs, Operatie Paard van Troje" door John A. Keel, 351 blz., uitgave J.H. Gottmer, Haarlem. (1971).
118. "Is dat nog wel wetenschap?" (gedeelte over UFOs, Atlantis, etc.) door Martin Gardner, Uitg. Prisma, Utrecht: (1967).
119. "Wat zijn UFOs?" (deel 1): Larste uitzending van "Zienwijze", N.O.S. Hilversum, 45 blz. (1972)
120. "Terug naar de Goden" door G. Harold F. Steinhauser, 248 blz., uitg. Luitingh, Laren, N.H., (1971).
121. "The Terror Above Us" door Malcom Kent, 124 blz., uitg. Tower Books, Adres zie nr. 1. (1967).
122. "Unsolved Mysteries Of The Past", door Otto Binder, uitg. Tower Books, Adres: zie nr. 1 (Jaar 7)
123. "The Shadow of the Unknown" door Coral E. Lorenzen, 206 blz., uitg. Signet, Adres zie nr. 5. (1970).
124. "The Flying Saucer Vision" door John Michell, 188 blz., uitg. Ace Books, Adres zie nr.88. (1967).
125. "Wat zijn UFOs?" (deel 2).
126. Tweede uitzending van "Zienwijze", N.O.S., Hilversum, 44 blz., (1972).
126. "Sterrenmens zijn Onder ons" door Jochim Pahl, 208 blz., uitg. H. Meulenhoff, Baarn, met als bijlage copie van de Piri-Reis-Kaart; (1971).

AANHANGSEL

HET "N.O.B.O.V.O." VAN 2 DECEMBER 1965 - 1 JULI 1972.

In deze bijlage is het de bedoeling een aantal in het oog springende zaken te memoreren, betrekking hebbende op het NOBOVO zelf, dan wel op datgene wat in VSN gepubliceerd werd.

De publicatie van VSN kwam eigenlijk pas een beetje op gang tijdens de grote aantallen waarnemingen boven de Amerikaanse staat Michigan (1966.) In V.S.N. werden een aantal knipsels gepubliceerd daarop betrekking hebbende. Tevens werd verslag gedaan in VSN-4 van de persconferentie welke Major Donald E. Keyhoe in Washington hield, eind maart 1966. Hij verklaarde daar, dat naar zijn mening, er inderdaad buitenaardse "vliegende schotels" bestaan.

In VSN-5 werd melding gemaakt van - en we blijven maar een beetje in Nederland - de samenwerking welke op gang kwam tussen Nederlandse verenigingen onderling, en zowaar een enkele buitenlandse vereniging, t.w. de GESAG (de heer Jacques Bonabot) en de BIS (de heer Edgar Simons). Ook was er in die tijd een orgaan dat de activiteiten binnen Benelux-verband moest bundelen, genaamd: "Benelux-UFO-Coöperatie" (BUFOC) waarvan het NOBOVO lid werd. Het heeft niet lang geduurd, want elke vorm van diepgaande samenwerking lijkt om welke reden dan ook niet mogelijk te zijn.... Zoals we straks ook nog zullen zien.

Na VSN-7 (Augustus 1966) heeft het NOBOVO enige tijd op non-actief gestaan, terwijl in VSN-8 weer ruimschoots melding werd gemaakt van de Ufologische activiteiten, zo ook (als unicum) het feit dat de Ufo-Groep Puttershoek (waarmee het NOBOVO zeer vergaande contacten had) bezig was met het ontwikkelen van meetinstrumenten: magnetische Ufo-detectors. De ellende met die dingen was altijd, dat niet alleen UFOs, maar ook (en vooral) de wind er de oorzaak van was, dat de magneetnaald contact maakte. VSN-9 verschijnt in een nieuwe opzet, en in dit nummer wordt voor het eerst melding gemaakt van de mening van Prof. dr. J.A. Hynek, de man die 20 jaar lang (tot 1968) officieel Ufologisch adviseur van de Amerikaanse Luchtmacht was. Hynek meent, dat het Amerikaanse volk er te weinig rekening mee houdt, dat er wel eens iets met die UFOs aan de hand zou kunnen zijn." Ook in die tijd (okt. 1966) ging het NOBOVO samenwerking aan met een grote Amerikaanse vereniging, de IIOUFO, het Interplanetary Intelligence of UFOs, later gewijzigd in International Investigations of UFOs, in Oklahoma-City. Collega Robert Stiff - later helaas vervallen tot een minder nuchtere houding - onderhield namens de IIOUFO de contacten.

En dan VSN-10 (Jan.-Febr. 1967), een hele onderneming, want het blad werd aanzienlijk uitgebreid! Door het groter aantal contacten over de gehe-

le wereld werd de nieuwsvoorziening aanzienlijk uitgebreid, en dat is ook aan de inhoud te zien.

In deze tijd trad voor het eerst in het zoeklicht van de belangstelling: Prof. dr. James E. McDonald, toen hij na een bezoek aan het kantoor van Project Bluebook verklaarde (zie blz.3 van VSN-10) "dat het een wetenschappelijk schandaal is, zoals de Luchtmacht de UFOs onderzoekt!" Deze man willen wij op deze plaats - hoewel we hem verderop nog wel vaker zullen tegenkomen - speciaal in de herinnering roepen. Sinds zijn bezoek aan Bluebook ging Mc.Donald namelijk als een "laser-straal" aan het werk: hij hield lezingen, schreef publicaties, gaf interviews en verscheen voor de T.v., ook in Nederland tot 2 maal toe, waarin hij meedeelde dat z.i. de enige logische hypothese ter verklaring van UFOs is, dat zij buitenaardse ruimtevoertuigen zijn. McDonald had héél wat in z'n mars: het ook daarom alleen maar te betreuren dat deze brilante geleerde zo tragisch om het leven kwam op 13 juni 1971. Elders in dit nummer wordt hij herdacht.

Inmiddels was het Condon-Onderzoek (reeds in VSN-9 aangekondigd) begonnen. En het kon niet uitblijven of ook VSN zou daaraan ruime aandacht schenken. En dat is ook gebeurd: wij hebben uitgerekend, dat aan het Condon-Onderzoek verreweg de meeste ruimte werd gegeven, en niet verwonderlijk, want het was een der meest belangrijke gebeurtenissen tijdens de verslagperiode van de nummers van VSN.

Naast de kritiek die het NOBOVO reeds in de vroegste nummers van VSN had op de verhalen van Adamski c.s., wordt er vooral aandacht geschonken aan de wetenschappelijke houding t.o.v. de UFOs. Zo wordt ook het werk van verschillende mensen gememoreerd, die bezig waren met het introduceren van het Ufo-vraagstuk in de V.N.

Ook McDonald schreef een uitgebreide brief (Zie "UFO-Ongedone Bezoeker"), en onlangs is bekend geworden, dat zijn brief over UFOs aan Oe Thant, er de reden van is, dat jaren later (1971) over "leven in het heelal" zou worden gesproken in het "Outer Space Committee" van de Verenigde Naties.

In VSN-12 (mei-juni 1967) wordt allereerst aangekondigd, dat het IIOUFO is opgeheven, en dat Robert Stiff zijn International UFO Bureau (IUFOB) heeft opgericht. Vanaf dat moment heette het NOBOVO in het kader der onderlinge samenwerking: NOBOVO-IUFOB. Intrigerend is voorts een uitspraak van Prof. Condon, welke in dit nummer van VSN werd geplaatst: hij zei: "Ons onderzoek zal niet bijdragen tot de zielrust van de bevolking". Vele Venus- en Marsgezinde Ufologen legden dit op een buitenaardse wijze uit, maar in 1969 zou blijken dat hoewel Condon met zijn uitspraak gelijk had, de interpretatie van zijn woorden toch anders zou zijn....

VSN-13 verschijnt (Juli-Augustus 1967) met de uitslag van het onderzoek

dat een NOBOVO-commissie had ingesteld naar de Contact-verhalen van Adamski. Hoewel - achteraf beschouwd - daaraan teveel tijd is besteed, is het toch opmerkelijk dat ook buitenlandse aanhangers (naast de Nederlandse aanhangers) van Adamski geen bewijzen konden aandragen om die commissie te overtuigen. De uitslag is duidelijk....

Langzaam maar zeker is ook de aftakeling te merken van de Ufo-Groep Puttershoek (UGP). Tevens werd melding gemaakt van de mening van de Griekse Prof. Santorini, die ervan overtuigd is, dat er vliegende schotels bestaan, en dat de burgerlijke zowel als militaire autoriteiten dit feit niet willen toegeven, uit vrees voor paniek. Ook Gagarin verklaarde in een radio-toespraak op 21 april 1967, dat de UFOs buitenaardse ruimtevoertuigen zijn. De kleine mannetjes uit de ruimte doen voor het eerst hun intrede in VSN (nummer 14). In Valensole in Frankrijk, zegt boer Maurice Masse twee ruimtebewoners te hebben zien landen in hun eivormige ruimteschepje. Na korte tijd maakten de space-travelers dat ze wegwarmen, want Maurice werd agressief!

Prof. Hynek schreef een artikel over "Bestaan er vliegende schotels?" in verschillende tijdschriften; het werd in VSN overgenomen: een artikel dat het lezen waard is!

VSN-15 komt met meer nieuws over het Condon-onderzoek, dat langzaam maar zeker toewerkt naar zijn eind-rapport. Tevens wordt er in dit nummer gemeld, dat een der algemeen erkende Ufologen, Frank Edwards (schrijver van twee boeken over UFOs) is overleden, namelijk op 24 juni 1967. Overal ter wereld wordt er op gewezen dat 24 juni tevens de dag is waarop in Amerika (in 1947, dus 20 jaar voor Edwards' dood) de eerste "vliegende schotels" worden gezien, en het is duidelijk dat het moeite kost om jumping-to-conclusions te voorkomen....

VSN-16 meldt het vertrek van de toenmalige NOBOVO-Penningmeester S.Sluis. Een jaar eerder was Secretaris B. van Maastricht al vertrokken, en sindsdien is het NOBOVO bestuur constant gebleven, ook wat samenstelling betreft. (Het bestond uit 4 man).

Het volgende nummer van ons blad meldt het overlijden van de bekende Prof. dr. Charles A. Maney, bestuurslid van NICAP (de meest vooraanstaande en meest betrouwbare Ufologische organisatie ter wereld); in dit nummer voor het eerst: "Twijfels omtrent Colorado 1", waarin een artikel wordt gepubliceerd, samengesteld uit verschillende betrouwbare bronnen, betreffende een bevooroordeelde houding van bepaalde leden van het Condon-Onderzoek, met name Prof. Condon. Later zou blijken dat dit bericht klopte, want Saunders zou een complete "inside-story" van de Ufologie schrijven, na in 1968 ontslagen te zijn uit het Condon-Onderzoek.

Ook wond Ufologisch Nederland zich op over de uitspraken die Prof. dr. C. de Jager uit Utrecht voor de radio deed, op 2 febr. 1968; hij zei onder

meer, dat er nog nooit UFO's door astronomen gezien waren, en dat UFO's evenmin ooit op radar waren waargenomen. Beide uitspraken kunnen - indien men alleen al de officiële Luchtmachtrapporten uit de V.S. bekijkt, worden weerlegd; reden waarom er nogal wat kritiek op de astronomie uit Utrecht werd geleverd. Zijn toespraak werd integraal afgedrukt in VSN.

Een interessante theorie publiceerde Dr. Karl Meier, overgenomen in VSN-18, waarin deze natuurkundige verklaart, dat de oplossing van het Ufo-probleem mogelijk in het Zeemann-Effekt ligt opgesloten. De kleurveranderingen welke geregistreerd worden bij de UFO's zouden samenhangen met het feit; dat een lichtbron welke in een magnetisch veld gehouden wordt, een ander spectrum krijgt.

Het Russische Onderzoek naar UFO's - dat (naar gerapporteerd) in Moskou zou plaatsvinden in 1968 - wordt door het Condon-Onderzoek gebagatelliseerd. "De studie is niet-wetenschappelijk" merkten de Amerikanen op. Maar de Amerikaanse Ufo-Onderzoekers van het Condon-Committee waren zelf ook in moeilijkheden, want de verdeeldheid binnen de geleerden werd groter en groter.

In VSN-19 werd melding gemaakt van een aantal kernpunten betreffende de verdere ontwikkeling van het Condon-Onderzoek: Prof. Hynek zou verklaard hebben, dat - indien Condon met een negatieve eindconclusie zou komen - hij zelf wel eens een boekje zou opendoen over UFO's, puttende uit zijn 20 jaar durende ervaring met het Luchtmacht-Ufo-Onderzoek. Hynek zei later echter dat hij deze verklaring nooit had uitgesproken.

Ook NICAP kwam in actie. Het bleek, dat de betrouwbare waarnemingen welke door NICAP aan het Condon-Onderzoek werden gestuurd (volgens afspraak) niet optimaal benut werden, terwijl NICAP bovendien heftige kritiek had op de wijze van onderzoek: NICAP besloot de samenwerking met het Condon-Committee op te schorten. Saunders verklaarde later in zijn boek, dat het Condon-Onderzoek hierdoor een grote schok kreeg, omdat de NICAP-Rapporten telkens zeer goed gedocumenteerd en van hoog gehalte waren. Naast de waarnemingen welke ook boven Nederland regelmatig gedaan werden, is ook melding gemaakt in VSN-19 van de oprichting van een nieuwe vereniging: KOSMOSE in UTRECHT. De heren Kulper, Schinkel en van Rooy zijn de voormannen daarvan.

En in hetzelfde nummer meldt Prof. dr. James E. McDonald, "dat Condon in zijn onderzoekingen niet objectief is". Later zou (uit het boek van Saunders) nog blijken, dat McDonald een lange brief geschreven had aan het Condon-Committee, waarin hij uiting gaf van zijn verontwaardiging en verontrusting over de gang van zaken binnen het Ufo-Onderzoek van Condon (zie achterin het boek van Saunders, waar de brief staat afgedrukt.) Vanaf VSN-20 werd ons blad voorzien van een oranje-kleurig kaft, waar-

van de voorpagina ontworpen werd door Penningmeester Lamberts.

In dat nummer van VSN verklaarde de Nederlandse Luchtmacht geen Ufo-feiten achter te houden, en in een aan het NOBOVO gericht brief voegde ze er later aan toe, dat dit ook niet eens zou kunnen, om de simpele reden dat er vrijwel geen rapporten binnenkomen.....

Prof. Markowitz uit Amerika schreef een aantal bladzijden in "Science" vol over UFO's, waarin hij zijn mening uitsprak. Die mening was negatief. En dat hindert op zichzelf natuurlijk in het geheel niets, als het maar gebaseerd is op goede feiten. Dat was het echter niet....

VSN-21 maakte melding van het gigantische Ufo-congres in het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden, waar Hynek, MacDonald, Sagen, Hall, Harder, Baker, Friedman en anderen pleitten vóór verder Ufo-onderzoek. Mc. Donald sprong ook toen weer in het oog door het verst te gaan in zijn mening omtrent de aard van de UFO's: "Waarschijnlijk buitenaards". Om 8 uur de volgende dag hoorde men dat ook via de nieuwsdienst van het ANP... Intussen kwam er een rapport binnen uit Arnhem, waar een ring-vormige indruk in de Heide was gevonden: Onderzoeker de Koningh ging er (figuurlijk) achter aan, er werd een diepgaand onderzoek ingesteld, en er werd een rapport gepubliceerd (16 blz.) waarin geen conclusie omtrent de herkomst van de "ringen" kon worden gegeven.

Alle Ufologen wachtten in deze tijd in spanning op de publikatie van het Condon Rapport. De "National Academy of Sciences" had in december 1968 het NOBOVO laten weten dat het rapport zéér binnenkort zou worden gepubliceerd.

En ja hoor, twee weken nadat VSN-21 de deur uit was, publiceerde Condon zijn Rapport: ijlings werd VSN-22 (als extra editie) uitgegeven waarin als eerste bericht van het (nog steeds gestencilde) nummer van VSN werd gemeld: "CONDON: GEEN BEWIJS DAT VLIEGENDE SCHOTELS AFKOMSTIG ZIJN VAN ANDERE PLANETEN". En op het laatste moment komt nog meer nieuws binnen, zodat nog een bijlage kon worden ingesloten, waarin zeer uitgebreid werd ingegaan op de conclusies en aanbevelingen van het Condon-Rapport. En het spreekt vanzelf dat na het losbarsten van de storm die door het Condon-Rapport werd veroorzaakt, ook VSN-23 vrijwel aan dit gebeuren was gewijd; enkele grepen uit de onderwerpen: de houding van de Nederlandse pers, die zich (aldus VSN) "van z'n slechtste kant liet zien"; een analyse der vijf hoofdconclusies van het Condon-Rapport; een uittreksel van het boek van Dr. Saunders: "UFOS-YES!", waarin Saunders - als ontslagen geleerde, die volgens Condon té objectief te werk ging - een complete verhandeling schreef over de gang van zaken binnen het onderzoek; de mening van Prof. McDonald, die nu zéér veel werk te doen had!; de van het Condon-Rapport sterk afwijkende mening van Prof. Hynek (die zelfs verklaarde dat het "Condon-rapport" de term "wetenschappelijk" niet waard is!); de "review"

van de National Academy of Sciences; en andere publicaties over het Onderzoek van Condon, dat inderdaad niet bijgedragen heeft tot de ziele-rust der Amerikanen.....

Het Condon-Rapport maakte indruk! 1500 pagina's; ruim 70 foto's; ontelbare "bijlagen", etc. etc.

En tussen al dat gewoel om Condon publiceerden de gezamenlijke Nederlandse Ufologische organisaties - in vergadering bijeen in Utrecht - een verklaring, waarin enkele kritische kanttekeningen bij het Onderzoek van Condon werden geplaatst.

Op diezelfde vergadering werd een "Nederlands Centraal Ufologisch Bureau" (NCUB) opgericht, op verschillende andere vergaderingen (Zwolle, Drachten) later uitgebouwd; al spoedig bleek echter, dat (helaas) vrijwel alleen het NOBOVO haar verplichtingen nakwam, terwijl verder niets uit de bus kwam. Op instigatie van het NOBOVO kwamen derhalve bijna een jaar later alle verenigingen nog eenmaal in Zwolle samen om... het NCUB op aandrang van het NOBOVO op te heffen.

In hetzelfde nummer (24) werd melding gemaakt van het feit dat - nu het Condon-Onderzoek met haar research (en Rapport) klaar was, de AIAA (American Institute of Aeronautics and Astronautics) er aan ging beginnen! Zij vond namelijk niet, dat Condon het laatste woord had gesproken. Het AIAA-Onderzoek resulteerde in een vrij uitvoerige verklaring, waarin aangedrongen werd op verder onderzoek, en waarin tevens een aantal punten van kritiek m.b.t. het Condon-Onderzoek werden gepubliceerd.

De Amerikaanse Luchtmacht ging het Condon-Onderzoek nog eens bestuderen, en keek ook het Rapport nog eens door, om tot een standpuntbepaling te komen, want sinds 1947 was er nog steeds het Luchtmacht-project-Bluebook (voor Ufo-onderzoek), en aan de hand van haar studie (zo liet de Luchtmacht het NOBOVO weten) zou men bepalen of Bluebook zou worden opgeheven dan wel door zou gaan. Wel, niemand had anders verwacht, dan wat later in VSN-27 zou worden gemeld, namelijk: "Na 21 jaar is Project Bluebook opgeheven". De Luchtmacht was het eens met Condon!

Maar de kritiek duurde voort! In VSN-25 werden verschillende verklaringen gepubliceerd van Amerikaanse geleerden die het Condon-Onderzoek bij lange na niet serieus namen: Hynek in een boekbespreking in "The Bulletin of the Atomic Scientists"; MacDonald in een moeijlijk te tellen aantal publikaties; Prof. Baker in een boekbespreking in "Scientific Research", enz.

In Nederland werd de aandacht van de Regering door het NOBOVO gevraagd: Na in 1967 reeds een Brief aan de Minister van Defensie te hebben gestuurd (waarin gevraagd werd om een officieel Ufo-Onderzoek).

werd nu - in 1969 (volgens VSN-26) - aan de Minister van Onderwijs een uitvoerig epistel gezonden waarin aangedrongen werd - onder vermelding van een uitgebreide bewijsvoering - op officiële aandacht voor het Ufo-probleem. Na 1 1/2 jaar antwoordde Jhr. Mr. de Brauw; daarop komen we straks nog terug, immers tussen het schrijven van de brief aan de Minister, en het antwoord van de Minister liggen verscheidene VSN's....

VSN-27 werd een nummer dat gedrukt kon worden in plaats van gestencild: het NOBOVO groeide en bloeide voorspoedig; het ledental steeg met (force) sprongen, terwijl NICAP daarentegen volgens een bericht op de voorpagina van VSN in ernstige moeilijkheden verkeerde, op financieel gebied, vooral door de publikatie van het Condon-Rapport; vele leden geloofden het nu wel, en zegden het lidmaatschap op. In Nederland ging het precies andersom: het NOBOVO groeide en groeide....

Ondertussen hield MacDonald weer een toespraak over UFO's in Washington, verscheen er een vreemd voorwerp boven Maasdijk (ZH) en maakte Ufoloog Prof. dr. Hermann Oberth in een aan het NOBOVO gericht brief bekend, dat hij zich uit het Ufo-werk moest terugtrekken. Hij voegde daar echter aan toe, "dat mijn mening t.o.v. UFO's niet is veranderd: ze zijn zeer waarschijnlijk afkomstig van andere planeten."

Oberth stuurde ons bovendien een 30 pagina's tellende verklaring van zijn hand, welke in VSN-28 werd gepubliceerd: "Het Condon-Onderzoek" zo verklaarde de bejaarde Oberth, "is valse voorlichting".

Met vette koppen werd in VSN-29 weer de aandacht gevestigd op de moeilijke positie van NICAP. "NICAP LOOPT OP LAATSTE BENEN: GROTE SLAG VOOR DE UFOLOGISCHE WERELD." Even schein het dat NICAP zou ophouden: er werden geen nieuwe leden aangenomen, het werk lag stil, de vaste staf van 8 man werd teruggebracht tot 2 vaste full-time medewerkers, tot ....VSN-30 moest melden, dat Majoer Donald E. Keyhoe (dir. van NICAP vanaf 1 jaar na de oprichting in 1956) moest worden afgezet wegens wanbeheer. Deze beslissing viel na de ernstige financiële moeilijkheden. In die tijd werd een belangrijk Ufosymposium gehouden in de Amerikaanse stad Boston: MacDonald, Henek e.v.a. spraken daar over het Ufo-probleem, en in VSN-29 en -30 werd daarvan verslag gedaan.

Ook buiten dat Symposium zegden Amerikaanse geleerden hun woordje: Rothberg, Friedman e.a. spraken zich uit voor verder Ufo-onderzoek, en Heynek (getuige vette koppen op pag.12 van VSN-31) pleitte zelfs voor een van de Verenigde Naties (UNO) uitgaand officieel Ufologisch onderzoek-bureau!

Gelukkig kon VSN-31 melden dat NICAP - na de moeilijke periode - nu is gereorganiseerd, en dat de voorzitter van het Bestuur nu is geworden Stuart Nixon, een zakenman uit Washington.

VSN-32, meldde op de voorpagina een briefwisseling tussen het NOBOVO en

de Luchtmachtvoorlichtingsdienst in den Haag, die bij monde van Luit.-Kol. A.P. de Jong meedeelde, dat er "bij ons nooit een waarnemingsmelding van UFO's binnenkomt." Voorts: "Wij hebben waardering voor het werk van het NOBOVO, dat getuigt van realiteitsbesef en nuchterheid."

Dr. J.C. Roggen merkte op "dat wetenschappelijk UFO-onderzoek" niet lonend is", de vijfde (en laatste) NOBOVO-Jaarvergadering werd op 4 juli 1970 gehouden in de Lawei in Drachten, en de Ufologie kabbelde voort.... In VSN-33 publiceerde het NOBOVO de brief van Prof. Condon die aan het NOBOVO meedeelde - desgevraagd - dat "ik nog nooit van de kritiek van Hynek op mijn rapport heb gehoord", en voorts had Condon ernstige kritiek op het boek van Prof. Saunders. In hetzelfde nummer kwam ook een evt. Nederlands Ufo-onderzoek in de belangstelling; op de achterpagina werd met drie regels koppen aangekondigd, dat de Minister van Onderwijs meedeelde heeft geen onderzoek te zullen instellen, getuige de brief die de plv. chef van de afdeling wetenschapsbeoefening aan het NOBOVO zond. Daar het NOBOVO zeer ernstige bezwaren had tegen de wijze van beantwoorden - er werd finaal aan onze uitvoerige bewijsvoering voorbij gegaan - stuurden we een tweede uitvoerig gedocumenteerde brief, vergezeld van deel 3 van Dossier UFO, hetwelk tevens aan alle fracties in de Tweede Kamer werd toegestuurd.

Hynek reageerde in VSN-34 op de aantijgingen die Condon in het nummer daarvoor aan zijn adres had gedaan. Hynek vond het maar bar vreemd dat Condon zijn uitvoerige boekbespreking niet had gelezen in "The Bulletin of The Atomic Scientists", omdat Condon daar zelf óók vaak in schrijft en het blad zelf tevens leest, daar het zijn vakblad is....

Ook Dr. Saunders schreef ons een brief als reactie op Condon's kritiek op zijn boek. Saunders was niet onder de indruk van Condon's betoeg. We zien het vanzelf....., zo was de trant van zijn brief.

Ondertussen werd in Amerika de officiële verklaring van de AIAA (zie boven) uitgegeven, en de voopagina van VSN-35 was daaraan dan ook gewijd. "Er moet een nieuw onderzoek komen" zo meenden de AIAA-geleerden. Generaal L.M. Chassin (zo vervolgt VSN-35) overleed op 69-jarige leeftijd: de Franse generaal heeft zeer veel gedaan voor het bevorderen van het Ufo-onderzoek in Frankrijk. Hij was erevoorzitter van GEPA, een Franse Ufologische organisatie.

De Nederlandse Krijgsmacht wilde wel eens iets meer over UFO's weten: reden waarom zij in een brief (gepubliceerd in VSN-36) het NOBOVO om materiaal vroeg, dat zal dienen om discussies tussen Nederlandse militairen in Duitsland op gang te brengen.

Ruim 2 jaar na de publikatie van het Condon-Rapport, laat dat boek de gemoeiden nog niet rusten, want op de voopagina van VSN-37 werd het vermoeden uitgesproken, dat Prof. Condon zijn eigen rapport niet eens ge-

lezen had, daar de door Condon geschreven "Conclusions and Recommendations" niet overeenkomen met de feitelijke inhoud van het Condon-Rapport, samengesteld door de aan het Onderzoek deelnemende wetenschapsmensen. Condon antwoordde in de volgende (het 38ste nummer van) VSN, zeggende "dat ik het rapport meer dan eens gelezen heb, i.v.m. de Redactie van het Rapport". Ondertussen kon men uit de hoofdartikelen van VSN bespeuren dat ook het NOBOVO aan depressies leed, hoewel het boek van Weverbergh (UFO's in Oost en West) het NOBOVO honderden nieuwe leden bezorgde (in 1 1/2 jaar tijd steeg het ledental van 200 naar ruim 600!). Het Onderzoek van de vereniging was langzamerhand losgelaten, en het NOBOVO had zich primair op de voorlichting toegelegd. De tijd om een zo ontzettend snel groeiende vereniging op gang te houden, ontbrak, en nog andere redenen leidden er toe, dat de toestand uit de hand liep: maar eerst moest het NOBOVO in VSN-38 (op de voopagina) het zeer droeve bericht melden dat de meest vooraanstaande Ufologische wetenschapsman ter wereld, samen met Hynek de eerste plaats delend, was overleden: McDonald is niet meer.

De Ufologische wereld verwerkte deze schok maar moeilijk, en de Redactie constateerde in het "In Memoriam" het vermoeden dat "de Ufologie deze slag de komende jaren wel eens moeilijk zou kunnen vallen." In dat zelfde nummer antwoordde de minister op onze brief uit 1969. Eigenlijk had het niet meer gehoeft: Wetenschappelijk onderzoek op nationale basis zou naar onze ervaringen uitmaken, toch weinig aan de statische en onduidelijke toestand kunnen veranderen. Nadat het NOBOVO via een bijlage bij VSN-38 had laten weten voor een jaar op non-actief te gaan, besloot het NOBOVO-bestuur in mei 1972, dat de vereniging zou worden opgeheven. Daartoe werd in juli 1972 dan ook een Afscheidnummer van VSN gepubliceerd, waarin de redenen werden uitgelegd. Tevens werd een Eindrapport gepubliceerd, waarin tot uiting kwam, dat alleen internationaal, interdisciplinair-wetenschappelijk onderzoek mogelijk een oplossing van het Ufo-probleem nabij zou kunnen brengen.

Dat was de geschiedenis - een deel ervan - zoals die zich afspeelde van 1965-1972: jaren die de duidelijkheid net zo min konden brengen als het in de jaren daarvoor is gebeurd, en het ziet er naar uit, dat ook de toekomst nog wel mistig zal blijven.

De publicaties van het NOBOVO zijn de volgende (o.a.)

1. 39 nummers van het officieel orgaan: "V.S.N."
2. Onderzoek-Rapport betr. Afdrukken in de heide (1968). - 16 blz.
3. Het Mysterie van de Vliegende Schotels (1966) - 40 blz.
4. U.F.O. - Ongenode Bezoeker (1968) - 47 blz.
5. Raadselen rond de U.F.O. (1968) - 37 blz.
6. Chronologisch U.F.O.-Rapport (1969) - 50 blz.

7. Dossier U.F.O. deel 1 (1969) - 44 blz.
8. Analyse der Ufologie (1969) - 47 blz.
9. U.F.O.'s boven Nederland (1969) - 22 blz.
10. Dossier U.F.O. deel 2 (1970) - 47 blz.
11. Dossier U.F.O. deel 3 (1971) - 82 blz.
12. Hoofdproblemen der Ufologie (1972) - 44 blz.

Het Archief van het NOBOVO omvat o.a.:

1. Een 130-tal Ufologische boeken en Rapporten.
2. Een paar duizend binnen- en buitenlandse krantenknipsels.
3. Een foto-archief.
4. Ruim 7.000 brieven etc.
5. Vele honderden Ufologische tijdschriften uit binnen- en buitenland.
6. Bijna 200 dia's.
7. Archief met Waarnemingsrapporten uit Nederland.
8. Een paar honderd artikelen.
9. Geluidsarchief: 12 geluidsbanden en 1 grammofoonplaat.
10. Beeldarchief: "levende film" (20 minuten), kleur en zwart-wit.

BRIEF VAN WILLEN PROF. DR. MACDONALD AAN SECR.-GEN. DE THANT.

Secr. Generaal De Thant,
Verenigde Naties
Gebouw der Verenigde Naties,
New York, N.Y.

Geachte heer,

Ik dank U nogmaals voor het feit, dat U het mij mogelijk maakte, om leden van de "Outer Space Affairs Group" van de V.N. te ontmoeten op 7 juni a.s., om internationale, wetenschappelijke problemen betr. het Ufo-vraagstuk te bespreken.

Bijgesloten een copie van de verklaring, die ik op 7 juni a.s. aan genoemde afdeling ter beoordeling voor zal leggen.

Het vat in het kort mijn redenen samen om aan te dringen op onmiddellijke actie van de Verenigde Naties m.b.t. het Ufo-probleem.

Het probleem is van erg grote omvang, en dus kan een samenvatting als bijgesloten de schijnbare aard van het Ufo-vraagstuk slechts in ruwe lijnen weergeven.

Ik geloof, dat een serieuze en vastbesloten inspanning van de kant van de V.N., om informatie betreffende dit probleem te verzamelen en om onmiddellijke wetenschappelijke aandacht voor dit probleem bij alle lidstaten te bevorderen, een wezenlijke stap zou zijn, om de beselchelijk-makery, die het publiek ervan weerhoudt vele UFO-waarnemingen te rapporteren, te beëindigen.

Zoals ik in mijn bijgesloten verklaring ook opmerk, men ik dat heel ernstige aandacht moet worden geschonken aan de hypothese dat deze onbekende voorwerpen (UFO's) een of andere vorm van buitenaardse ruimtevoertuigen vertegenwoordigen.

Totdat ik het probleem persoonlijk onderzoek, was ik niet in staat deze theorie te ondersteunen. Na een intensief onderzoek van een jaar moet ik het nog steeds als een hypothese beschouwen, maar ik moet mij haasten om daaraan toe te voegen, dat mijn ontdekkingen mij sterk in de richting van de zienswijze drijven, dat de buitenaardse hypothese momenteel wel sans de enige logische hypothese ter verklaring van het Ufo-verschijnsel zou kunnen zijn, omdat vaak melding gemaakt is van machine-achtige objecten, dichtbij en veraf, laag bij de grond etc. Zulke rapporten komen van over de gehele wereld binnen.

Ik wens alle mogelijke persoonlijke medewerking te verlenen om U of Uw collega's in staat te stellen conclusies te trekken uit mijn ervaringen bij het bestuderen van dit probleem.

Het Ufo-probleem is een belangrijk, internationaal probleem. De V.N. heeft m.i. de verantwoordelijkheid en de verplichting om een serieuze wetenschappelijke studie van het Ufo-vraagstuk over de gehele wereld, te bevorderen.

Voor vele serieuze Ufologen lijkt het aannemelijk, dat er iets in de aard van de UFO's is, dat doet denken aan een observatie van de aarde door buitenaardse toestellen.

Indien er ook maar een kleine kans zou zijn dat deze zienswijze juist zou zijn, moet onze hedendaagse onwetendheid betr. het doel en het plan van zulk een "toezicht" snel worden omgkeerd in een maximaal begrip van datgene wat er gaande is.

Wanneer het hele Ufo-probleem van een geheel andere aard is, ook dan dienen wij dit te weten.

De hedendaagse onwetendheid, de hedendaagse beselchelijk-makery vormen allemaal jammerlijke onderdelen van onze collectieve houding t.o.v. het belangrijke Ufo-probleem.

Een probleem, dat van het allerhoogste belang kan zijn voor alle mensen op deze planeet.

Een V.N.-Onderzoek van dit probleem is - mijns inziens - zeer nodig!

Met vriendelijke groeten,

James E. McDonald,
Professor.

(Prof. dr. James E. McDonald, was professor in de atmosferische natuurkunde aan de Universiteit van Arizona. McDonald overleed op 51-jarige leeftijd op 13 juni 1971.)

